malacký hlas

Vydáva Mesto • Malacky pre svojich občanov • Ročník 13. • Číslo 11/2003 • Cena 5 Sk

malackyhlas@malacky.sk • www.malackyhlas.sk

ÚVODNÍK

Zákulisie

Povedzme, že svet je veľké divadlo a náš život je jeden z pozorujúcich, kriticky poddajných divákov. Opona zatiaľ nepadla, na scénu vstúpil melancholický november a hneď na úvod privial okrem chladu a padajúceho lístia aj smútok, žiaľ, čiernu farbu, slzy, vzdychy a prosby slovenského národa. Prišiel včas, je tu, ale môže byť iný ako kedykoľvek predtým.

Každé divadlo má svojich účinkujúcich, svoje zákulisie, tak ako všetko javiace sa v istých farbách má svoje zákulisie. Leto vybrnkalo svoju pieseň, slnko zostalo už len v nás. Ihravý november je raz chladnejší, inokedy teplejší – pohráva sa s nami, skúša nás.

Ak nám nestačí iba sedieť, prijímať a pozorovať, ak nás neuspokojuje scenár hry, ak chceme vidieť tam kdesi ďaleko do zákulisia, kde i november strhne svoju masku, tam, kde najskôr pochopíme zmysel hry, vstaňme z pódia a zaklopme. Za dvermi nájdeme nielen čierno, ale i bielo, nielen smútok, ale i radosť i zlo, ktoré je aj dobrom.

SYLVIA MIKLOŠOVÁ

Aj jeseň života vie byť krásna

Myšlienka, ktorá sa ocitla na jednej z pozvánok organizácií mesta pre starších a zdravotne postihnutých, nás sprevádzala celým mesiacom október, lebo práve tento sa niesol v znamení úcty k starším. Pri tejto príležitosti sa v našom meste uskutočnilo niekoľko posedení, na ktorých sme mali česť sa zúčastniť a zároveň tak odovzdať blahoželanie s prianím pevného zdravia, šťastia a spokojného dlhého žitia.

Členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých v Malackách uskutočnili spoločné posedenie v zasadačke Nafta Gas-u 10. októbra. Milý kultúrny program si pre nich pripravili deti z MŠ Kollárova ul. v Malackách.

Klub dôchodcov v týchto istých priestoroch 14. októbra tiež zorganizoval pre svojich členov stretnutie s bohatým kultúrnym programom, v ktorom vystúpili nielen deti z MŠ Kollárova ul., pod vedením Mgr. Jany Filipovej a Lýdie Kopčovej, ale aj ženský spevácky zbor Klubu dôchodcov z Lozorna pod vedením Anny Hájkovej, ktoré všetkým dodali veselú náladu a úsmev.

O deň neskôr sála Nafta Gas-u patrila aktivistom z organizácie Slovenského zvä-

Pokračovanie na 2. strane

ADVENTNÉ MALACKY 2003

1. ADVENTNÁ NEDEĽA – 30. november, 16.30 h, františkánsky kostol
– koncert Martina Babjaka s organovým doprovodom Kajetany Pulišovej
– zapaľovanie prvej adventnej sviečky na adventnom venci

2. ADVENTNÁ NEDEĽA – 7. december, 17.00 h, Malé námestie
– Mikuláš
– zapaľovanie druhej adventnej sviečky

3. ADVENTNÁ NEDEĽA – 14. december, 17.00h, Malé námestie
– vianočný koncert Marcely Laiferovej, spevácky zbor CANTILENA zo Senice
– zapaľovanie tretej adventnej sviečky

SOBOTA – 20. december, Malé námestie
10.00–14.30 – vystúpenie detí MŠ, ZŠ, ZŠŠ, CVČ
14.30–15.00 – Vega, hudobná skupina zo Zohoru
15.00–15.30 – Bazalička, detský folklórny súbor z Rohožníka
15.30–16.00 – Stanley, pesničkár
16.00–16.30 – vianočný koncert, ZUŠ Malacky
16.30–17.00 – Nevädza, spevácky zbor zo Stupavy
17.00–17.30 – František Ďuriač, muzikálový spevák
17.30–18.00 – LAMAČSKÉ CHVÁLY, gospelová muzika

4. ADVENTNÁ NEDEĽA – 21. december, Malé námestie
– zapaľovanie štvrtej adventnej sviečky
10.00–14.00 – vystúpenie detí z MŠ, DD, ZUŠ, ZŠŠ, ZŠ
14.30–15.00 – TIRAMISU, gospel
15.15–16.00 – Betlehemskí koledníci, hovorené slovo spojené s hudbou
16.00–16.45 – Rakúsko, spevácky zbor
17.00–19.00 – Mária Eliášová a Jozef Benedik, talianske romantické evergreeny, vianočné piesne a koledy, piesne z muzikálu Evanjelium o Márii – ZDRUŽENIE PRIATEĽOV SPEVU MODRA

VIANOČNÉ TRHY na Malom námestí
20.–21. december – záhradná galéria, vianočné ozdoby a suveníry, knihy, obrazy, keramika, zvonce a zvončeky, aromatické lampy, kozmetika, slamienky, suché kvety, umelecké remeselnícke výrobky z dreva a kovu, med, medové cesto, sviečky z včelieho vosku, medovníčky, vianočné trubičky a oblátky, vyprážané a údené ryby, vianočné občerstvenie, varené víno a medovina, pečienky, pečené gaštany.

Svitanie pripravilo už IV. benefičný koncert

Chromozóm XXI si zašantil

„Náš chromozóm XXI je kamarát náš, zašantil si pri delení… Pomôžte nám, ako viete, ale plačom nie. Budeme vám za to vďační, o tom láska je," pieseň Chromozóm XXI v podaní rodinnej kapely Sýkorky s Vierkou Vallovou a Jankou Beňovou nenechala chladným hádam nikoho v sále kina Záhoran. Na sobotu 18. októbra tu Svitanie – Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Malackách pripravilo IV. benefičný koncert.

Šarmantná moderátorka podujatia Andrea Timková, známa predovšetkým z relácie Teleráno televízie Markíza, sa cíti byť Záhoráčkou. Býva v Studienke a hoci je rodená Bratislavčanka, jej srdce vraj patrí Záhoriu. Andrea je matkou 19-ročného Adama, ktorý je na vozíčku: „Postihnutí ľudia pomáhajú nám, zdravým uvedomiť si cenu zdravia," zamyslela sa moderátorka. Priznala sa, že v priebehu koncertu mala čo robiť, aby ovládla udržať slzy pri sledovaní vystúpení, nosí

Pokračovanie na 4. strane

Prvé čítanie rozpočtu 2004

Najdôležitejším bodom programu októbrového zasadnutia mestského zastupiteľstva bol návrh rozpočtu mesta na rok 2004. Poslanci sa ním zaoberali v čase, keď nebol schválený štátny rozpočet a čerpanie rozpočtu mesta bolo uzavreté k 31. 8. Preto tento rozpočet má skôr rámcový charakter.

Prejavilo sa to aj na dĺžke rokovania o ňom, ktorá bola pomerne krátka.

Vyrovnaný rozpočet

Pri zostavovaní rozpočtu sa vychádzalo zo zákona č. 303/1995 Z. z., ktorý hovorí, že rozpočet mesta je povinne vyrovnaný, resp. prebytkový s tým, že niektoré príjmy sa použijú na úhradu výdavkov kapitálového rozpočtu. Všetci 17 prítomní poslanci jednomyseľne rozpočet schválili v prvom čítaní. Avšak o to viac rozdielnych názorov sa asi objaví pri jeho druhom čítaní v decembri, keď by predkladatelia mali do neho zapracovať i pripomienky z jednotlivých komisií. Bežný rozpočet bol schválený ako vyrovnaný v objeme 79 380 000 Sk. Kapitálový rozpočet bol zatiaľ schválený ako schodkový v objeme príjmov 165 306 000 Sk a výdavkov 172 000 000 Sk. V druhom čítaní musia poslanci rozhodnúť, ktoré investičné výdavky sa realizovať budú a ktoré nie, resp. treba nájsť zdroje na ich krytie.

Škôlky jedným právnym subjektom

Medzi dôležité body patrilo prerokovávanie transformácie predškolských

Pokračovanie na 2. strane

O NsP v Malackách hovoríme s MUDr. M. Miklošim

Človek nie je televízor

Bratislavský samosprávny kraj, ktorý je od 1. januára zriaďovateľom Nemocnice s poliklinikou v Malackách, poveril jej vedením MUDr. Maria Miklošiho. Špecializáciou urológ, 37-ročný lekár, nastúpil na post riaditeľa 16. júna a zamestnancov nemocnice i verejnosť prekvapil vyhlásením: „V NsP Malacky budem tým, čím je Rybníček v STV."

Päť mesiacov je čas, ktorý vytvoril dostatočný priestor na položenie otázok o súčasnom stave a budúcnosti nemocnice. Aký teda je?

„Som tu päť mesiacov. Ľudia by už chceli mať vyriešené problémy, ktoré tu nik neriešil dlhé roky."

Ako hodnotíte svoje päťmesačné pôsobenie v NsP Malacky?

„Podarilo sa sprevádzkovať mamograf, v súčasnosti vyšetrujeme asi 15 pacientiek denne, čakacia lehota je týždeň. Naším cieľom je v budúcnosti robiť minimálne 30 vyšetrení za deň v dvojzmennej prevádzke. Do nemocnice začal raz týždenne dochádzať špecialista-detský ortopéd z Bratislavy vyšetrovať bedrové kĺby novorodencov a dojčiat. Takéto vyšetrenie sa v Malackách doposiaľ nerobilo. Pristúpili sme k niektorým reštrukturalizačným opatreniam: znížil sa počet laborantiek na biochémii z 18 na 11, na RTG pracovisku z 10 na 7, personálne zmeny nastali aj na postoch primárov a znížili sme počet technicko-hospodárskych pracovníkov. Mám už aj dostatok údajov na to, aby som vedel povedať, ktoré oddelenie je dobré a ktoré je slabšie."

Pokračovanie na 3. strane

Na benefičnom koncerte Svitania bolo živo – na javisku i v hľadisku.

Nový riaditeľ organizácie AD HOC V. Mihočko:

„Športová hala musí žiť športom"

V septembrovom čísle Malackého hlasu sme priniesli rozhovor s Vladimírom Mihočkom, ktorý bol ocenený za svoju prácu na športovom poli Slovenským olympijským výborom. Dnes mu dávame opäť slovo. MsZ v Malackách ho vymenovalo novým riaditeľom príspevkovej organizácie mesta AD HOC od 1. 10. AD HOC zabezpečuje prevádzkovanie športovej haly Malina a letného kúpaliska. Aké zmeny nastanú v spoločnosti? S otázkami sme sa obrátili na nového muža na poste riaditeľa.

Predchádzajúcemu vedeniu ŠH Malina často vytýkali zlý prístup k malackým športovcom a nezáujem o názory iných. Zmení sa to?

Malackým športovcom treba vytvoriť v športovej hale také podmienky, aby mohli vykonávať tréningy v ktoromkoľvek čase v priebehu dňa. Treba brať do úvahy prioritu podľa výšky súťaží, či časovo zvýhodňovať tréningy detí a mládeže, a tak na základe toho zostavovať harmonogram využitia haly. V oblasti prístupu k ľuďom som si dal ako jednu z prvých úloh zorganizovať pracovné stretnutie s jednotlivými subjektmi, ktoré halu využívajú na výkonnostný alebo rekreačný šport. Stretnutie sa už uskutočnilo. Povedali sme si určité podmienky, ktoré by mali obojstranne platiť pri prevádzkovaní haly. Stretnutie bolo v každom prípade prospešné.

Častá kritika padá na tému kultúry, čistoty a hygieny v priestoroch športovej haly…

Začali sme renovóciou hráčskej chod-

by, mestský úrad zabezpečil finančné prostriedky na rekonštrukciu sociálnych zariadení, hlavne spŕch. Toto by sa malo dokončiť do konca roka, pretože súčasný stav nespĺňa hygienické kritériá. Pri inovácii budeme postupovať od hráčskej chodby smerom dolu. Na budúci rok by sme chceli vylepšiť prostredie sauny

Pokračovanie na 8. strane

ČÍTAJTE V BUDÚCOM ČÍSLE

Ako som rodila v malackej pôrodnici

Najkrajšie Vianoce čitateľov MH

Rastie záujem českých firiem o Slovensko a Záhorie

Delegácia Stredočeského kraja na čele s hejtmanom Petrom Bendlom navštívila v dňoch 5.–7. novembra Bratislavský samosprávny kraj. Návšteva sa uskutočnila na pozvanie predsedu BSK Ľuba Romana. V jej rámci hejtman so svojím sprievodom zavítal vo štvrtok 6. novembra do Malaciek.

„Je mi cťou po prvýkrát v histórii mesta privítať na jeho pôde hejtmana," uviedol Jozef Ondrejka, primátor mesta Malacky. Po krátkom oboznámení s históriou a súčasnosťou mesta vystúpil predseda Predstavenstva Eurovalley, a. s., Ivan Kočiš s prezentáciou projektu Priemyselno-technologického parku Záhorie. Park sa bude rozkladať v katastri mesta Malacky a obcí Plavecký Štvrtok a Veľké Leváre na rozlohe 450 hektárov. Je rozdelený na zóny A až E, ktoré sa postupne profilujú. V severnej zóne sa sústreďuje veľkoobjemová výroba, v južnejších high-tech výroba a postupne tu vzniknú oddychové zóny.

J. Ondrejka označil za pozoruhodný fakt, že v tomto regióne v krátkom čase klesla nezamestnanosť z pôvodných 15 na súčasných 5%.

Hejtman, 37-ročný Petr Bendl, bývalý primátor Kladna, predstavil svoj úrad a zaujímal sa predovšetkým o mieru a formy podpory investorov. Dozvedel sa, že spoločnosť Eurovalley, a. s., rokuje so štyrmi českými investormi, ktorí majú záujem etablovať sa v PTP Záhorie. Cesta hejtmana a jeho sprievodu viedla z Mestského úradu v Malackách do priemyselného parku, absolvoval aj prehliadku firmy Swedwood. Cieľom cesty P. Bendla na Slovensko bola výmena skúseností z oblasti reformy verejnej správy, podpora podnikateľských aktivít Stredočeského a Bratislavského kraja a hľadanie ďalších možností vzájomnej spolupráce.

–ipo–, foto: –stano–

I. Kočiš prezentoval Stredočechom projekt PTP Záhorie.

Hejtman Stredočeského kraja Petr Bendl (vpravo) sa v Malackách zaujímal hlavne o mieru a spôsob podpory zahraničných investorov.

Aj jeseň života vie byť krásna

Dokončenie z 1. strany

zu zdravotne postihnutých Viktória, ktorý sa tak ako ostatné nezaobišiel bez chutného občerstvenia a kultúrneho programu.

Na všetkých srdečných stretnutiach vládla neopakovateľná príjemná atmosféra, dobrá nálada s milými úsmevmi a pocitom, že niekedy sa čas predsa len na chvíľku môže spomaliť. Vyvrcholením Mesiaca úcty k starším v našom meste bolo slávnostné prijatie dôchodcov primátorom mesta Malacky RNDr. Jozefom Ondrejkom v obradnej miestnosti, ktoré sa uskutočnilo 28. októbra. Slávnostný a dôstojný priebeh obradu, sprevádzaný slovom primátora a podfarbený zvukom spomienkových melódií, vniesol do ich srdc pocit šťastia a dojatia. Tých, ktorí sa prijatia nemohli osobne zúčastniť, oslovil primátor mesta zaslaním srdečného blahoželania s prianím lepšieho zdravia, peknej rodinnej pohody a úcty vo svojom okolí.

„Žite ešte dlhé roky v zdraví, priateľstve a láske – to je pre človeka to najväčšie šťastie."

ALENA KMECOVÁ, foto: –oTaNo–

Zvýšený pohyb pracovných síl vytvára dopyt po realitách

Akciová spoločnosť Maxbel, pôsobiaca v oblasti realít a cestovného ruchu, je už dostatočne známa v severnej časti Záhoria. Ďalší krok k naplneniu svojej filozofie dostať pod jednu strechu s názvom Záhorácke reality, ponuku a služby v tejto oblasti trhu urobila v piatok 24. októbra. Predseda Predstavenstva Maxbel, a. s., Mgr. Milan Bella otvoril ďalšiu pobočku, tentoraz v Malackách.

Riaditeľka realitnej kancelárie a členka Predstavenstva Mgr. Jana Banská pri príležitosti otvorenia prezentovala komplexnosť služieb, ktorú klientom sieť kancelárií spoločnosti Maxbel ponúka – od predaja a kúpy nehnuteľností, cez vyhotovenie geometrických plánov a prevodných zmlúv, až po poradenstvo v oblasti hypotekárnych úverov. Mgr. M. Bella hovoril o ambíciách spoločnosti osloviť prostredníctvom novej pobočky klientov z hlavného mesta a prispieť k uspokojeniu potrieb súvisiacich s bývaním zamestnancov spoločností, ktoré sa etablujú v Priemyselno-technologickom parku Záhorie. **–ipo–**

Náš vstup do EÚ neprinesie len mávanie červenými kvetmi

Zástupcovia Mesta Malacky a Regionálnej rozvojovej agentúry Záhorie so sídlom v Malackách sa 17. októbra zúčastnili I. regionálnej konferencie v dolnorakúskom Poysdorfe.

Názvom konferencie znel „EurOpium – znovu objaviť strednú Európu" a podtitul Pohraničné regióny v predvečer integrácie do Európskej Únie. V rámci projektu EU.REGIO.NET je naplánovaných celkom 8 regionálnych konferencií. EU.REGIO.NET, financovaný z fondov EÚ, podporuje budovanie a rozširovanie nadnárodných kontaktov lokálnych a regionálnych správnych úradov v Dolnom Rakúsku, Hornom Rakúsku, Viedni a Burgenlande. Partnermi projektu sú inštitúcie, zaoberajúce sa nadregionálnymi aktivitami zo Slovenska, Českej republiky a Maďarska. Ako informačné médium projektu bude vychádzať digitálny EU.REGIO.NET Info-Letter.

S pôsobivým príhovorom o medzikultúrnom porozumení vystúpila na konferencii veľvyslankyňa SR v Poľsku, jej Excelencia Magda Vášáryová. Poukázala aj na to, že nový deň pre Európu nebude len mávanie červenými kvetmi. Slováci sa musia lepšie propagovať, aby sme ukázali všetko dobré, čo v nás je a čo máme.

Prezentácia inovatívnych cezhraničných projektov priniesla konkrétne informácie o realizácii programov v oblasti administrácie, informácií a vzdelávania. V pódiovej diskusii na záver vystúpili rakúski i slovenskí odborníci, medzi nimi i Peter Nagy, riaditeľ Regionálnej rozvojovej agentúry Záhorie v Malackách, Ľubomír Parízek, predseda Združenia obcí a miest Záhorskej oblasti a Jozef Bulla, zástupca primátora mesta Malacky.

RRAZ MALACKY

ĎALŠIE INFORMÁCIE NÁJDETE NA ADRESE
www.euregionet.at

Mamografické pracovisko v prevádzke

Od 1. októbra je v Nemocnici s poliklinikou Malacky v plnej prevádzke mamografické pracovisko.

Pacientky môžu prichádzať na vyšetrenie od pondelka do piatka. Predpokladom na vyšetrenie je odporučenie od gynekológa, dvojmo vypísaná žiadanka a telefonické alebo osobné objednanie (telefonicky sa možno objednať v pracovných dňoch od 8.00 do 14.30 h na tel. č. 772 29 65–8, kl. 267 – mamografické pracovisko a od 14.30 do 18.00 h na kl. 273 – RTG).

Vykurovať áno, ale bezpečne...

Vo vykurovacom období sú uvádzané do činnosti lokálne palivové a elektrotepelné spotrebiče a zariadenia ústredného vykurovania, dymovody a komíny. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Malackách upozorňuje na povinnosti vyplývajúce z vyhlášky MV SR 84/1997 Z. z.:

Spotrebič je možné používať len vtedy, ak je v dobrom technickom stave, za podmienok určených v dokumentácii k spotrebiču a inštalovať ho len v bezpečnej vzdialenosti od okolitých horľavých stavebných konštrukcií a materiálov.

Nedodržanie bezpečnej vzdialenosti je častou príčinou vzniku požiarov najmä v starších domoch, kde sú používané palivové spotrebiče na tuhé palivá. Ďalšou príčinou vzniku požiarov počas vykurovacieho obdobia je nevyhovujúci technický stav komínov. Komíny treba vyhotoviť ako viacvrstvové s komínovou vložkou tepelne a dilatačne oddelenou od komínového plášťa a zabezpečovať ich pravidelnú kontrolu a čistenie osobou s odbornou spôsobilosťou (kominárom). Majiteľ je povinný odstrániť nedostatky zistené pri kontrole a čistení komína.

mjr. LADISLAV PILNÝ
OR Hasičského a záchranného zboru v Malackách

Začala sa výstavba novej školy

DOBRÁ SPRÁVA PRE MALACKY

Dlhoočakávaná výstavba novej základnej školy na sídlisku Juh sa v októbri začala. Po ukončení majetkoprávneho vysporiadania pozemkov bolo vydané stavebné povolenie a na základe výberového konania bola uzavretá zmluva o dielo s firmou Skanska CZ, a. s., Skalica.

Na stavbe je už čulý stavebný ruch, uskutočňuje sa zakladanie budovy školy formou štrkopieskových pilót a zakladanie budovy telocvične na betónovej doske. Snahou mesta je realizovať časť stavebných prác ešte v tomto roku, kým to počasie dovolí. Hotová stavba by mala byť odovzdaná na kolaudáciu v júni budúceho roku. V septembri by teda malo v novej malackej základnej škole zaznieť prvé školské zvonenie!

–ipo–, foto: –oTaNo–

Čulý stavebný ruch na sídlisku Juh prezrádza, že výstavba novej základnej školy sa začala. V septembri budúceho roku by už mali do jej lavíc zasadnúť žiaci. **foto: –oTaNo–**

Prvé čítanie rozpočtu 2004

Dokončenie z 1. strany

zariadení pod jednu MŠ s právnou subjektivitou. Poslanci schválili vytvorenie takého právneho subjektu so sídlom na MŠ na Kollárovej ulici, ďalšie triedy MŠ v meste budú elokovanými triedami tejto MŠ. Jednomyseľne boli schválené nové Zásady finančného hospodárenia mesta, ale až po zapracovaní viacerých pripomienok do predloženého návrhu. Takým istým spôsobom bolo schválené i VZN o kontrolnej činnosti Mesta Malacky.

Schválením Dodatku č.2 k Štatútu mesta poslanci odobrili zmenu organizačnej štruktúry mesta od 1. 11. s tým, že navyše oproti pôvodnému návrhu bude zvýšený počet pracovníkov na matrike. Celkovo príde k nárastu 10,5 funkčných miest na mestskom úrade. Schválený bol i Dodatok k zriaďovacej listine MsCSS v súvislosti s prechodom opatrovateľskej služby pod Mestské centrum sociálnych služieb.

Stredisko služieb škole zrušené

V rámci prevodov nehnuteľností a nájomných zmlúv najviac pozornosti poslanci venovali odpredaju nehnuteľnosti na Záhoráckej ulici č. 56 s pozemkami. Tajným hlasovaním odpredali túto nehnuteľnosť za 4,6 mil. Sk jednému z dvoch záujemcov. Poslanci jednomyseľne odsúhlasili návrh urbanistickej štúdie a konceptu plánu zón B, C, D Priemyselného parku Záhorie. Počnúc 1. 11. sa končí činnosť Strediska služieb škole v Malackách. Toto rozhodnutie vychádzalo z informácií MŠ SR o ďalšom financovaní týchto zariadení v budúcom kalendárnom roku, ako aj z vyjadrení riaditeľov škôl nášho mesta.

O projekte múzea

Veľkým blokom rokovania boli informácie. Poslanci si vypočuli a vzali na vedomie informáciu o postupe pri realizácii zámeru „Zber, preprava zneškodňovanie odpadu", o činnosti obchodných spoločností s účasťou mesta Tekos, s. r. o., Progres, s. r. o., Službyt Malacky, s. r. o., ďalej príspevkových organizácií mesta AD HOC, ZCK a MsCSS, ako aj ZŠ, MŠ, ZUŠ a CVČ.

Zaujímavé boli informácie o právnych sporoch mesta a o aktuálnej situácii prípravy likvidácie EKOREG, s. r. o..

Prítomných zaujala aj ústna informácia riaditeľky ZCK Mgr. J. Zetkovej o obsahu projektu zriadenia mestského múzea v priestoroch na Záhoráckej ulici, kde by rekonštrukcia priestorov na tento účel stála asi 1,6 mil. Sk. Poslanci ju zobrali na vedomie a perspektívne sa budú myšlienkou realizácie zaoberať.

V bode rôzne poslanci schválili zníženie nájomného pre OZ Neverland na symbolickú 1 Sk/m^2. Pri svojom rozhodovaní vychádzali z aktivít, ktoré toto združenie zabezpečuje pre malackú mládež.

Taktiež boli schválené platy pre riaditeľov príspevkových a rozpočtových organizácií mesta. Interpelácia obsahovala 5 príspevkov.

ANTON PAŠTEKA

JEDNOU VETOU

■ V priebehu novembra boli v plnom prúde prípravy na tohtoročné Adventné Malacky. Mesto Malacky a ZCK pripravili tento rok pre obyvateľov mesta niekoľko prekvapení. Účastníkmi otváracieho koncertu budú aj partneri mesta z Maďarska, Poľska, Česka a Rakúska.

■ V dňoch 5.–6. novembra sa uskutočnilo výberové konanie na dodávateľa stavby Inkubátor pre malé a stredné podnikanie v Malackách.

■ Na Katastrálnom úrade v Malackách 11. 11. rokovalo Mesto Malacky s Vojenskými lesmi a Vohodospodárskymi stavbami o majetkoprávnom vysporiadaní pozemkov v centre mesta.

■ V spolupráci s mestami Senica, Skalica, Holíč a Stupava pripravuje Mesto Malacky spoločnú expozíciu na X. veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour 2004, ktorý sa uskutoční v dňoch 15.–18. januára v bratislavskej Inchebe. Garantom spoločnej účasti záhorských miest na veľtrhu je Združenie miest a obcí záhorskej oblasti. Expozícia Záhoria bude umiestnená v hale B 0.

■ O možnosti prevodu podielu mesta v spoločnosti Službyt Malacky, s. r. o., rokoval 14. 11. primátor mesta J. Ondrejka so zástupcami spoločnosti Comeron.

■ Zasadnutia samosprávnych orgánov mesta sa uskutočnili 18. 11. (mestská rada) a 20. 11. (mestské zastupiteľstvo). Výsledky ich rokovaní prinesieme v decembrovom čísle Malackého hlasu.

■ 19. a 20. novembra sa primátor mesta J. Ondrejka zúčastnil zasadnutia Rady ZMOS-u, ktorá rokovala o pripravovanej legislatíve súvisiacej s reformou verejnej správy a čerpaním eurofondov.

■ 21. 11. sa primátor mesta J. Ondrejka zúčastnil zasadnutia Klubu starostov Malackého okresu.

■ O budúcnosti Bratislavskej vodárenskej spoločnosti budú rokovať primátori okresných miest Bratislavského kraja s primátorom hlavného mesta A. Ďurkovským 25. novembra. **–ipo–**

Človek nie je televízor

Dokončenie z 1. strany

Môžete byť konkrétny?

„Veľmi ma napríklad prekvapilo, že v malackej nemocnici sa na chirurgii nerobili laparoskopické operácie. A to je dnes trend! Zamestnanci hovoria o tom, že bývalé vedenie im zakazovalo objednávať pacientov a operovať. Pritom laparoskop tu je od roku 1994. Myslím si, že takto sa šetriť nemá. Ak sa na chirurgii neoperuje, pacienti budú chodiť inam. Medicína je vo veľkej miere o dôvere. Človek nie je televízor – nedá sa jednoducho len vymeniť súčiastka. Ak však lekár nebude mať pacientov, príde o prácu. Musím, žiaľ, zároveň skonštatovať, že je veľmi ťažké prilákať odborníkov do malackej NsP."

Čím to je?

„Povesťou, ktorú táto nemocnica má."

Aká cesta vedie k náprave pošramotenej povesti nemocnice?

„Všetko je v ľuďoch. Pacient – klient bude vyhľadávať služby, ktoré budú kvalitné. V našej nemocnici pracujú ľudia z tohto regiónu. Záhoráci teda ošetrujú Záhorákov. Je len na nich, ako sa k sebe správajú. Nie som zástancom toho, aby sa ľudia sťažovali na malichernosti. Avšak opodstatnené sťažnosti treba písomne sformulovať, riešiť a nájsť nápravu."

Pálfiovský kaštieľ, v ktorom sídlilo oddelenie pre dlhodobo chorých už NsP nevyužíva, má ho však stále v prenájme. Aké má s ním zámery?

„Pre nemocnicu by bolo luxusom financovať prevádzku jediného oddelenia v kaštieli. Priestory zostávajú teda nevyužité a plynie výpovedná lehota. Objekt je vlastníctvom rádu Menších bratov františkánov a vyžiada si značnú investíciu na rekonštrukciu."

Naši čitatelia kladú redakcii i vedeniu mesta otázky: bude sa nemocnica privatizovať? Bude ju prevádzkovať súkromná spoločnosť?

„Na tieto otázky môže kompetentne odpovedať len zriaďovateľ, teda BSK. Predpokladám však, že pri vstupe súkromného subjektu pôjde skôr o prenájom. Určite však viem, že nemocnica v Malackách zostane. Jej štruktúra zodpovedá nemocnici 1. resp. 2. typu – je tu a bude zachované interné oddelenie, geriatria, neurológia, gynekológia s pôrodnicou, chirurgia, anestéziológia. Mojou úlohou je vypracovať ideový zámer nemocnice a predložiť ho komisii BSK."

Aký je váš najbližší zámer v NsP?

„Mojím cieľom je vytvoriť centrálny príjem – oddelenie, na ktorom bude nepretržite lekár riešiaci problémy, s ktorými chodia pacienti do nemocnice. Pacient príde na centrálny príjem, lekár ho vyšetrí a zistí, či problém vyrieši sám alebo za pomoci konziliára – chirurga, gynekológa, internistu, neurológa a či bude potrebná hospitalizácia. Lekár na centrálnom príjme však už nebude robiť výjazdy k pacientom, tie zabezpečí LSPP. Takto to funguje aj vo veľkých nemocniciach."

Čo je potrebné v našich podmienkach na vytvorenie centrálneho príjmu?

„Musí tu pracovať skúsený lekár, ktorý bude mať k dispozícii kvalitné prístrojové vybavenie. Vybrali sme už aj priestor – seminárnu miestnosť na prízemí, ktorá sa v súčasnosti nevyužíva. Nevyhnutné budú ešte stavebné úpravy. Všetko však stojí a padá na peniazoch."

O niekoľko dní by malo byť vypísané výberové konanie na miesto riaditeľa. Budete sa uchádzať o tento post?

„S najväčšou pravdepodobnosťou áno."

Sledujete seriál Nemocnica na okraji mesta po dvadsiatich rokoch? Popustime uzdu fantázii – kedy bude malacká NsP vyzerať ako nemocnica v seriáli?

„So záujmom seriál sledujem. V televíznej nemocnici sa operuje tak, ako sa má – v jednorazových odevoch a s jednorazovým materiálom. Opäť sa vrátim k odpovedi, že všetko väzí v otázke financií. Ľudia si len ťažko zvykajú na to, že aj za zdravie treba platiť.

IVANA POTOČŇÁKOVÁ, foto: –oTaNo–

Malacky partnerom Šanghaja

Delegácia z čínskeho Šanghaja, vedená zástupcom primátora mesta Luo Shiqianom, navštívila Bratislavský kraj na pozvanie bratislavského župana Ľuba Romana. Počas návštevy bola podpísaná dohoda o spolupráci medzi partnerskými regiónmi.

V pondelok 10. novembra navštívila Malacky 6-členná delegácia z 13-miliónového Šanghaja a veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky v SR Huang Zhongpo.

V sprievode primátora mesta Jozefa Ondrejku navštívili spoločnosť HSF, s. r. o., ktorá sa zaoberá výrobou plastových a hliníkových okien a dverí a zatemňovacej techniky. Na jej pôde si pozreli prezentáciu projektu Priemyselno-technologický park Záhorie a výrobné priestory spoločnosti. HSF, s. r. o., pôsobí v Malackách už desiaty rok a zamestnáva v dvojzmennej prevádzke 90 ľudí. Konateľ spoločnosti so 100 %-nou zahraničnou účasťou HSF, s. r. o., Ing. Vladimír Tedla členov delegácie zo Šanghaja oboznámil s výrobným programom spoločnosti i technológiou výroby. Od hostí dostal pozvanie na návštevu Šanghaja a tamojšieho priemyselného parku.

–ipo–, foto: –oTaNo–

Sklamaná manželka zosnulého pacienta:

„V nemocnici sa nám ľudského slova nedostalo"

V minulom čísle novín sme avizovali pripravovaný materiál o Nemocnici s poliklinikou v Malackách. Vaše telefonáty a reakcie potvrdili, že vás budúcnosť malackej nemocnice mimoriadne zaujíma. Nečudo, veď sa nás všetkých bytostne dotýka.

Navštívila nás pani M. K. z Malaciek (celé meno čitateľky máme v redakcii). Z jej rozprávania, ktoré bolo prerušované slzami, vyberáme: „Vždy, keď niečo čítam o tejto nemocnici, je mi do plaču. Manžel pochádzal z Oravy, po celý život poctivo žil a pracoval. Taký koniec, aký zažil v tejto nemocnici, si nezaslúžil. Pred piatimi rokmi ho hospitalizovali na problémy so srdcom. Zlyhali mu aj ďalšie orgány – z toho pracovníkov nemocnice neviním. Avšak prístup, aký mali k pacientovi i ku mne, manželke, bol doslova hrozný. Ľudského slova sa nám nedostalo. Pri návštevách som manžela vždy našla v zúboženom stave. Potreboval pomoc a nedostalo sa mu jej. Na spôsob, akým mi oznámili, že manžel zomrel, nikdy nezabudnem."

Na pripravovaný článok o NsP zareagoval aj MUDr. Vojtech Erdélyi, neštátny lekár. Navštívil našu redakciu s niekoľkými námetmi:

„Myslím si, že znižovanie zadlžovania nemocnice by sa malo diať nielen redukovaním výdavkov, ale aj rozvojovými zdravotníckymi programami. Podľa mňa by NsP mala mať záujem aj o poskytovanie rýchlej zdravotníckej pomoci. Starý kaštieľ je už prázdny, no nemocnica ho má stále v prenájme. Mohol by slúžiť na doliečovanie, opatrovateľskú službu a starostlivosť o starých ľudí. Keďže nie je v silách nemocnice zaplatiť takúto službu, hradili by ju zdravotné poisťovne a čiastočne pacienti. Na to by bolo potrebné rokovať so zdravotnými poisťovňami. V takomto zariadení by sa našla práca aj pre personál, ktorý je v súčasnosti v NsP menej využitý."

–ipo–

Prácu nevykonávame pre peniaze

Vážená redakcia,

mám 30 rokov, pracujem ako zdravotná sestra v detskej ambulancii a zároveň podľa dohody o vykonaní práce slúžim na Lekárskej službe prvej pomoci v NsP Malacky v zaradení zdravotná sestra.

Za vykonanú službu mne i ostatným sestrám slúžiacim na LSPP spomínaná NsP platí cca 14 Sk za hodinu. Za mesiac jún 2003 som odslúžila 63,5 h za čistý príjem 891 Sk.

Služby počas pracovných dní trvajú 15,5 h, počas víkendov a sviatkov 24 hodín. Počas služieb nám NsP Malacky neposkytuje príspevok na stravu, nemáme príplatok za prácu počas sviatkov. Podotýkam, že po skončení služby hneď ráno pokračujeme v práci vo svojich ambulanciách.

Týmto chcem oponovať vyjadreniu pána riaditeľa NsP Malacky Maria Miklošiho na uverejnený článok v Záhoráku, kde sa vyjadril, že 70 % príjmov NsP ide na platy zamestnancov.

Samozrejme, je možné, že v NsP je prezamestnanosť, ale chcem, aby ľudia vedeli i to, koľko zarábajú sestry slúžiace na LSPP. Podľa tohto vidíte, že prácu nevykonávam kvôli peniazom, ale kvôli tomu, že ju mám rada, že môžem i málom pomôcť chorým.

CLAUDIA VLAŠIČOVÁ

Základnou osnovou je územný plán

Všetky komisie MsZ majú svoju nezastupiteľnú úlohu v systéme mestskej samosprávy. Poslednou predstavovanou je komisia územného rozvoja a životného prostredia. Na troch riadnych a jednom mimoriadnom zasadnutí komisie v tomto roku sa komisia zaoberala budovaním priemyselnej zóny v blízkosti nášho mesta, výsledkami statického posudku na športovú halu, výstavbou školy na Juhu, plánom rekonštrukcie mestských komunikácií na tento rok, budovaním supermarketu spoločnosti Lidl či znečisťovaním ovzdušia firmou Swedwood.

Ján Držka, 54-ročný, konateľ firmy PROGRES Malacky, s. r. o., poslanec za KDH, predseda komisie:

Čomu bude komisia v najbližšom období venovať pozornosť?

Sústredíme sa hlavne na sledovanie cielených investícií mesta v jeho rozvoji, budovanie priemyselného parku, výstavbu školy na sídlisku Juh, rekonštrukciu mestských komunikácií a na celkový stav a udržiavanie životného prostredia v meste.

RNDr. Milan Valachovič, 47-ročný, vedecký pracovník SAV Bratislava, nezávislý poslanec, člen mestskej rady, podpredseda komisie:

Ako možno hodnotiť stav životného prostredia v meste?

K čistote ovzdušia a stavu životného prostredia sa má právo vyjadrovať každý občan. Existujú nástroje, ktorými môže urobiť – oslovením poslancov, najmä poslancov v komisii ÚRŽP, priamo pracovníkov mesta alebo prostredníctvom médií. Malacky sú relatívne v dobrej situácii, podniky so zastaranou technológiou (Kablo a pod.) predstavovali v minulosti väčšiu záťaž. To isté platí o znečisťovaní spodných vôd (ZŤS, Zinkovňa). S príchodom nových firiem treba starostlivo sledovať ich činnosť aj z pohľadu životného prostredia. Občania už upozornili na nedostatky spojené s výrobou vo firme Swedwood, HSF a iných. Mesto reaguje na všetky upozornenia a v prípade podozrenia posúva problém kompletným kontrolným orgánom, napr. Inšpekcii životného prostredia. Ony sú vybavené technikou aj odborníkmi, ktorí môžu posúdiť reálny stav.

Ing. František Klíma, 50-ročný, riaditeľ TEKOS, s. r. o., Malacky:

Aký je stav v nakladaní s komunálnym odpadom v meste?

Postupne sa situácia v nakladaní s TKO zlepšuje. Pre likvidáciu nadrozmerných odpadov (vyradené kusy nábytku, kobercov a pod.), stavebného odpadu z drobných prerábok, rastlinného odpadu i nebezpečných odpadov slúžia dva odpadové dvory, ktoré sú otvorené každý deň okrem nedele. Mesto Malacky vytvára podmienky na to, aby sa mohli jeho obyvatelia nepotrebných odpadov zbaviť vhodným spôsobom. O to zarážajúce je, ak človek pri prechádzkach okolím nášho mesta vidí, ako sa vytvárajú divoké skládky. Naše mesto mešká so separovaným zberom druhotných surovín. No pracujeme aj na tom. Predložili sme projekt na recyklačný fond – po jeho schválení by sa aj v našom meste rozšíril separovaný zber papiera a skla i do zástavby rodinných domov a skvalitnil už realizovaný zber v KBV.

Ing. Peter Jurkovič, 47-ročný, súkromný podnikateľ:

Je možné naraz vyriešiť stav mestských komunikácií?

Nie je to možné pre nedostatok finančných prostriedkov a zlý stav mestských komunikácií. Pri navrhovaní riešenia mestských komunikácií treba vychádzať z návrhov na rekonštrukcie inžinierskych sietí (plyn, voda, elektrina, telefóny) a snažiť sa zabezpečiť spolufinancovanie opráv ciest a chodníkov, čím by mesto ušetrilo značné finančné prostriedky potrebné na rekonštrukciu MK. Mesto je informované, aj 3–4 roky vopred, o takýchto zámeroch a toto treba pri plánovaní využiť. Pozornosť treba venovať i rozkopávkovým povoleniam tak, aby sa po skončení rozkopávok stav mestských komunikácií nezhoršoval. Väčšiu pozornosť by malo mesto venovať parkovacím miestam, hlavne v centre mesta a v okolí Záhoráckej ulice.

Ing. arch. Miroslav Mesároš, 45-ročný, podnikateľ-projektant:

Kto povoľuje výšku a vzhľad budov, ktoré sa stavajú v meste?

Mal by to robiť mestský architekt. Keďže táto funkcia je vykonávaná len na čiastočný úväzok, a to len v poslednom volebnom období, stáva sa realitou to, čo okolo seba vidíme.

Stavebné povolenie vydáva mesto, predtým okresný úrad, avšak vydanie povolenia nerieši architektonický vzhľad budov. Žiadateľ o vydanie stavebného povolenia musí k žiadosti priložiť všetky náležitosti podľa stavebného zákona, v ktorom však nie je riešená konkrétna estetická požiadavka na jednotlivé objekty. Základnou osnovou pre umiestňovanie objektov je územný plán mesta, ktorý rámcovo rieši umiestnenie jednotlivých aktivít – priemyselná zóna, obytná zóna, občianska vybavenosť.

Ing. arch. Vladimír Strelecký, 38-ročný, autorizovaný architekt:

Ako je v meste riešená otázka mestského architekta?

V súčasnosti pracuje architekt mesta na čiastočný úväzok. Podľa môjho názoru by architekt na plný úväzok nebol plne vyťažený a navyše kvalitného odborníka by bolo pre mesto náročné zaplatiť, pretože by sa musel vzdať komerčnej praxe.

Architekt sa vyjadruje po odbornej stránke k záväzným stanoviskám, ktoré vydáva mesto. Vzhľad mesta je, žiaľ, už dlhé roky ovplyvnený dopravným systémom, ktorý púšťa všetky autá do centra mesta. Súkromní vlastníci a nájomcovia súkromných parciel a nehnuteľností v centre mesta sú ťažko ovplyvniteľní zo strany mesta, čo sa týka času začatia výstavby na týchto parcelách alebo rekonštrukcií svojich nehnuteľností. To isté platí aj vo výškovom regulatíve.

Viera Baňovičová, 31-ročná, pracovníčka MsÚ, zapisovateľka komisie:

Aký je váš názor na budovanie priemyselného parku?

Z hľadiska zamestnanosti je to určite zaujímavá aktivita, no z pohľadu životného prostredia boli a sú kritické pripomienky na rozsah zásahu do prírody, čo môže podstatne zmeniť rovnováhu v životnom prostredí na celom Záhorí.

ANTON PAŠTEKA

ANKETA

Aké je podľa vás v Malackách životné prostredie?

Andrea Štefková, 28 r., na MD

Bývali sme v Bratislave. Vo februári sme sa presťahovali do Malaciek, no neviem si tu zvyknúť. V našom dome-internáte na sídlisku Juh – napríklad ľudia využívajú schodisko ako verejné toalety! Niekoľkokrát denne ľutujem, že sme sa nasťahovali práve sem…

Manželia Králikovci, 59-r., dôchodkyňa, 55-r., robotník

Nie sme spokojní so životným prostredím. Okolie činžovných domov je nepekné. Na Ul. oslobodenia máme záhradku a hoci je tu zákaz sypať smeti, nachádzajú sa ho tam doslova hory. Mestská polícia tam občas robí kontroly, avšak to nestačí. V hroznom stave je aj potok Malina. Tečie v ňom svinstvo, brehy sú zdevastované. Prekážajú nám aj exhaláty prúdiace z priemyselnej zóny na sídlisko Juh.

Anna Fajtáková, 60 r., vychovávateľka

Životné prostredie v Malackách ma veľmi trápi. Nemôžem sa pozerať na neporiadok, ktorý je okolo obytných domov. Pracujem v zahraničí a s ním sa naše životné prostredie nedá ani porovnávať. Často sa pýtam, či sme takto vychovali mládež. K neúcte a arogancii. Naša rodina je ochranársky zameraná, vyberiem sa z času na čas zbierať plastové fľaše, ktorých je všade neúrekom. Od okolia sa mi dostáva len posmechu. A keď napomeniem mladých ľudí odhadzujúcich plechovky či papiere, ešte mi vynadajú. Ak by si každý upratal len vo svojom okolí, hneď by sme tu mali čistejšie.

Ján Stachovič, 56 r., živnostník

V Malackách som býval 28 rokov a žilo sa tu dobre. Až kým nezačal byť vzduch na sídlisku Juh nedýchateľný. Podniky ho znečisťujú. Manželka mala z toho zdravotné problémy, presťahovali sme sa do Studienky.

–ipo–, foto: –oTaNo–

V činžiakoch dymovody, v historických centrách skvosty

Počas dovolenky na ostrove Korfu nás zaujala ponuka miestnych cestovných kancelárií na jednodňový výlet loďou do Albánska – pobrežného mesta Saranda. Táto krajina, ktorú prospekty cestovných kancelárií označujú ako fascinujúcu, bola dlhé roky neprístupná, preto sme prijali ponuku na dobrodružstvo.

V prístave nám ponúkli navyše autobusový výlet s miestnym sprievodcom do neďalekého antického mesta Butrint. Dvadsať eur navyše, ale nazaváhali sme.

Po colných formalitách a dvojhodinovej plavbe sme pristáli v meste Saranda (v preklade znamená mesto štyridsiatich). Otvorila sa nám neznáma scenéria štyridsaťtisícového mesta ťahajúceho sa pobrežím. Prvý dojem bol rozpačitý. Ošarpané činžovné domy z doby totality, niektoré „vylepšené" dymovodmi cez okno. Na uliciach v strede mesta boli malé obchody, pohostinstvá či kaviarničky, v ktorých sedelo vždy niekoľko zväčša mladých ľudí, často s mobilom pri uchu.

V meste parkovalo zopár osobných áut, prevažne staršie značky Mercedes. No sprievodca nás cestou v autobuse upozornil na rozostavané budovy – budúce hotely, apartmánové domy, reštaurácie i nemocnicu. Budujú sa aj nové inžinierske siete, vidno pracovný ruch.

Občerstvili sme sa v reštaurácii usadenej akoby v parku. Navôkol svieža tráva a okrasné stromy, k dispozícii rozložený upomienkový tovar: vyšívané obrusy, prestierania, tričká s albánskym orlom, pohľadnice, kartóny cigariet.

Na terase reštaurácie mal zmenárnik štôs bankoviek a len tak, bez registračnej pokladnice, vykupoval eurá v pomere jedno euro = 130 leke. Za nealkoholický nápoj sme potom platili 100 leke a za pol-litrové fľašové pivo domácej značky 200 leke. Kto si nezmenil, platil v euro.

Nasledovala cesta starším autobusom do asi 20 km vzdialeného antického mesta Butrint. Úzkou asfaltovou cestou sme obchádzali okolo Butrintského jazera spojeného kanálom s morom. Celá oblasť je vyhlásená za Národný park. Príroda je tam naozaj panenská, oblasť vyniká i zberom a exportom vzácnych liečivých rastlín. Butrint je malé mestečko, jeho pamiatky sú však označované ako Nová Trója. Vznik je datovaný do 6. storočia pred Kristom a pripisuje sa ilýrskym kmeňom. Roku 167 pred naším letopočtom obsadili územie Rimania a mali ho v správe až do 4. storočia nášho letopočtu, keď pripadlo Byzantskej ríši.

Celý areál ruín je zalesnený vzácnymi drevinami. Nám utkvel v pamäti hlavne eukalyptus, z listov ktorého sa vyrába liečivý vonný olej. Prechádzali sme objektom amfiteátra pre 1500 osôb, gymnázia, rímskych kúpeľov a kaplnky. V jej strede je krstiteľnica a na podlahe vzácna mozaika. Zvlášť impozantný je zvyšok baziliky zo 6.storočia. Bránou leva sme sa dostali do Akropoly vybudovanej v 14. storočí Benátčanmi. Teraz je reštaurovaná a je v nej múzeum. Počas našej krátkej návštevy sme sa presvedčili, že turisti začínajú znovu objavovať krásne pobrežie Albánska. Hádam sa do tohto krásneho kúta dostanú aj skupiny Slovákov.

KAROL TARABA, foto: autor

Albánsko skrýva samé prekvapenia. Príkladom je aj kaplnka v antickom stredisku Butrint.

Hudobná skupina Vega zo Zohoru pravidelne vystupuje na podujatiach s charitatívnym zameraním. Výsledok jej práce – vydanie spoločného cédečka so Siskou, dievčatkom z Detského domova v Malackách – získal nomináciu na zisk ocenenia Detský čin roka 2003.

Chromozóm XXI si zašantil

Dokončenie z 1. strany

totiž kontaktné šošovky. Nad koncertom, ktorý divákom priniesol kultúrne hodnoty s dobročinným úmyslom, prevzal záštitu primátor mesta Malacky Jozef Ondrejka. V úvodnom slove poďakoval všetkým, ktorí vystúpením na koncerte bez nároku na honorár dokázali, že majú otvorené srdce.

Vystúpenia rodinného tria Sýkorky sú ozdobou mnohých malackých koncertov. Kapelník Pavel Sýkora vedie syna Paľka a dcérky Janku a postihnutú Hanku k láske k hudbe. P. Sýkora bol pre dvoma rokmi nominovaný na titul Otec roka 2001. Návštevníkom benefičného koncertu Svitania sa tisli slzy do očí pri počúvaní piesne, ktorú spievala Hanka s ďalšími kamarátkami s Downovým syndrómom: „Ďakujeme za výchovu našim rodičom, oni sa nás nezbavili, boli pri nás v zlom."

Okrem Sýkoriek na koncerte vystúpili aj žiaci Základnej umeleckej školy v Malackách a Špeciálnej školy v Malackách, klienti Domu Svitania v Jakubove, ad hoc kapela Vlada Nováka so speváčkou Zorou Novotovou i ochotníci z Divadla na hambálku. K Záhoriu sa prihlásil aj posledný vystupujúci – herec Marián Slovák, ktorý zaspieval ukážky z muzikálov Grék Zorba, Fidlikant na streche a Jozef a jeho farebný plášť. Záver podujatia patril už tradične piesni Išeu Macek do Malacek, ktorú si všetci spoločne zaspievali.

IVANA POTOČŇÁKOVÁ, foto: –oTaNo–

Marián Slovák: „Otec pochádzal z Veľkých Levár, som teda polovičný Záhorák. Chodím sem relaxovať, tento región je pre mňa doslova duševným parkom."

IV. benefičný koncert sponzorsky podporili:

Rodiny Singerová, Mesto Malacky, Záhorácke pekárne a cukrárne, a. s., o. z. Neverland, firma Akušat, Billa, s. r. o., Goods metal, s. r. o., Gastro M+M, ELÁN, s. r. o., pekáreň Gama.

Výťažok z koncertu bude použitý na činnosť Svitania – v prospech detí s mentálnym postihnutím.

Je hrozné mať iba posteľ a strop

Neštátne zariadenie Dom Svitania zriadilo Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím Svitanie v roku 1997 v objekte bývalej Materskej školy v Jakubove. Prevádzkuje v ňom denný stacionár pre deti od troch rokov a chránené dielne.

V dennom stacionári žije v súčasnosti päť detí: Erika (najstaršia, 17-ročná dievčina), Barborka, Vierka, Rudko a Jarko. V deň otvorených dverí, ktorý pripravilo riaditeľstvo Domu Svitania v Jakubove na stredu 15. októbra, sa tešili z prítomnosti desiatok návštevníkov. Prišli sa pozrieť zástupcovia organizácií, sponzorov i škôl. Upravené a vkusne zariadené priestory stacionára sú pripravené na celodenný pobyt ôsmich detí v ňom.

„Bariérou nie sú len schody," zamýšľa sa Mgr. Stefani Nováková, riaditeľka Domu Svitania. „Sú predovšetkým v hlavách ľudí. V spôsobe ich vnímania hendikepovaných." Dospelí zdravotne postihnutí klienti pracujú v štyroch dielňach: krajčírskej, záhradníckej, knihárskej a dielni kreativity. Ďalší klienti Domu Svitania pracujú na vysunutých pracoviskách priamo v sídlach firiem Modulservis Malacky a Nafta Gbely. Počas dňa otvorených dverí usilovne strihali a lepili vianočné pozdravy a darčekové predmety, viazali knihy. Hovorili aj o nedávnej návšteve chráneného bývania pre mentálne postihnutých v Salzburgu a chránených dielní v Holandsku. „V zahraničí pripravujú mimovládne organizácie hendikepovaných aj tri roky na prácu v chránenej dielni," hovorí S. Nováková. „Pracovná terapia je jednoznačne zameraná na klienta. My ešte nie sme tak ďaleko. Klienta pripravujeme sotva dva mesiace a terapia je zameraná na výsledok jeho práce." Klienti Domu Svitania s nadšením rozprávali o chránenom bývaní, ktoré videli v zahraničí. Hovorí sa, že vyspelosť krajiny poznáš podľa toho, ako sa dokáže postarať o bezbranných – malé deti, starých ľudí a postihnutých. Práve pre nich má určite veľký význam chránené bývanie podporované štátnym rozpočtom. Veď je rozdiel, ak má telesne postihnutý človek na celý deň len posteľ, na ktorej leží, a strop, do ktorého pozerá (takto je to zatiaľ u nás), alebo vytvorené podmienky na dôstojné bývanie.

Byť užitočný. Pocit, ktorý hreje, robí deň krajším, posúva vpred. Hendikepovaným ľuďom z Malackého okresu pomáha tento stav nadobudnúť Svitanie.

IVANA POTOČŇÁKOVÁ
foto: –oTaNo–

Americká škola

Vychádzam neisto zo sýto žltého autobusu v strachu z nepoznaného. Vonku sa hemží veľká masa mladých ľudí, ktorí akoby sa zišli zo všetkých kontinentov sveta. V budove to nie je o nič lepšie, stále je tam veľa ľudí. Ja si však všímam hlavne pána v modrom s pištoľou za pásom, ktorý nervózne kričí: „Go to your class!"

Takto vyzeral môj prvý deň v americkej strednej škole.

Vyučovanie sa začína presne o 7.25. Upozorní vás na to hlasité pípnutie, ktoré je počuť až do reštaurácie cez ulicu. Priznám sa, že keď som ho po prvýkrát počula, vyskočila som až z lavice. Žiak má medzi každou hodinou 5 minút prestávku, ktorá mu stačí akurát tak na presun z jednej triedy do druhej. Pravidlá sú jasné. Kto príde neskoro, musí ostať 30 minút po škole. Prvý mesiac som naozaj šprintovala chodbami. Vymotať sa z toho labyrintu rovnakých dverí nebola hračka.

Minúta ticha pod vlajkou

Každý študent má denne 7 hodín, čo znamená, že o 14:05 sa vyučovanie končí. Tretia hodina je zároveň aj triednou hodinou. 20-minútová prestávka sa začína príhovorom riaditeľa, ktorý obyčajne povie niečo veľmi duchaplné na zamyslenie sa nad našimi životmi. Pre mňa i iných to bolo však ešte príliš skoro ráno na takéto filozofické rozjímanie. Po tomto príhovore nastáva minúta ticha. Američania si veľmi vážia svoju vlasť, a tak sa po minúte ticha postavia smerom k vlajke a odprisahajú jej vernosť.

Veľa našich ľudí si myslí, že vyučovanie na americkej škole má asi takú náročnosť ako prepínanie televíznych kanálov. Áno, aj ja som mala takúto predstavu, ale tá sa veľmi rýchlo rozplynula. Každý žiak si vyberá "svoje" predmety, medzi ktorými nesmie chýbať angličtina, matematika a jedna veda. Vrámci každého tohto predmetu má študent možnosť vybrať si ešte stupeň obtiažnosti od ľahkého až k univerzitnému. Veľmi obľúbeným cudzím jazykom je španielčina. Medzi zaujímavé predmety, ktoré sa nenachádzajú na našich stredných školách, patrí psychológia, sociológia, strojopis, žurnalistika, varenie, pravidlá cestnej premávky a modelárstvo.

S horolezeckým batohom

Americkí študenti nie sú veľmi zvyknutí písať si poznámky, lebo väčšiu časť materiálu dostávajú už prefotenú. Učitelia si potrpia na domáce úlohy, ktoré sú na každej hodine zbierané a ohodnotené.

Známky, resp. písmenká sa získavajú aj pomocou kvízu, ktorý má bodovo menšiu hodnotu ako test.

Čo musím naozaj oceniť, sú možnosti A, B, C, D, ktoré tak charakterizujú americký test. Tie nielenže pomôžu v ťažkej chvíli, ale aj lepšie utkvejú v pamäti a učivo sa potom ľahko zapamätáva. Na konci každého polroka sa píše jeden veľký test z celého učiva.

Na americké učebnice treba byť dobre pripravený

S veľkým horolezeckým batohom sa určite nebudete cítiť trápne. Mne ani ten nestačil, pretože priemerná veľkosť jednej učebnice sa dá prirovnať k jednej hrubej encyklopédii. Je však pravdou, že niektoré knihy si žiaci môžu nechať v skrinkách.

Žiadne holé bruchá

Ak chcete ísť na toaletu alebo do inej triedy, vždy musíte mať lístoček s časom odchodu, miestom, na ktoré idete, a podpis vyučujúceho. Ak vás náhodou zastaví policajt, musíte sa touto „priepustkou" preukázať, čím sa predchádza nechcenému záškoláctvu.

Keď som sa im raz na obede zmienila, že v Malackách nemáme ani jeden McDonald, ostali na mňa prekvapene pozerať. Veď už len v školskej jedálni ponúkajú jedlá ako hamburgery, pizze, hranolky, nachos (kukuričné chipsy poliate fazuľovo-mäsovou omáčkou so syrovým krémom), krevety alebo vyprážané kuracie nugetky.

Z bezpečnostných (držanie zbraní) a morálnych dôvodov pribudli minulý rok na školách tzv. pravidlá pre oblečenie. Chlapci musia mať zastrčené tričká do nohavíc, dievčatá nesmú mať tričká na ramienka alebo tichošľapky, nesmie im byť vidieť holé brucho a ich sukňa nesmie byť nad kolená. Nie sú dovolené čiapky, šatky ani čelenky.

Rozdielov je naozaj mnoho, ale podstata zostáva tá istá. Hlavným cieľom každej školy je vyslať do sveta rozumných a vzdelaných ľudí. Vedomosti a určité vzdelanie získame len usilovnou prácou, či na Slovensku alebo v Amerike.

DOMINIKA PÉTEROVÁ, foto: archív D. P.

ZABÁVA NÁS PANI VOZÁROVÁ

– Tak, pán vodič, máme to dnes za pjetsto. Jak poprvé, nemáte rozsvícené svjetlá, – dohovára príslušník Franckovi.

– Francku, zapuac, enem zapuac, – horlivo káže mužovi žena, – na pokutách sa neopuací šetrit.

• • •

– Mariško, kedy sa už vezneme, nescem byt už dále slobodný, – pýta sa Francek.

– Víš co? Veznem si ťa! Nic inší si nezaslúžim.

• • •

– Ket mi poštárka čítaua na ruku dúchodek, Američan, co byu u mja na návščevje, poznamenau, že či mi štát poslau súvenýr.

Zabáva nás František Baklík

Istý muadý muž sa snaží v zoologickej záhradze nadvázat kontakt s dzevčicú:

– Slečno, nevidzeli sme sa už pri pavilóne opíc?

– Proboha, jak sa vám podariuo utécit z téj kletky?

• • •

– Kerú politickú stranu, Francku, uznávaš?

– Politika mi može byt ukradnutá, ale po pár frťanoch sa kolíšem na šecky strany.

• • •

Aranka sa na žandárskej stanici scežuje, že í ukradli kabelku.

– Dobre, – povidá žandár, – a co ste mjeli v téj kabelce?

– Asi deset peňažének, prosím!

• • •

– Víte, súsede Francku, já ket vypijem litr vína, cícim sa jak znovuzrodzený!

– A víte, že ani já sa tedy nemožem postavit na nohy?

• • •

– Dežo nezapomjeus, že sem ti pred Vánocama pošťau tisícku?

– Na to zapomenút? Šak to je moja najkrajší spomínka v témto roku.

• • •

– Francku, des byu, hledau sem ťa ceuí deň!

– Ale védeu sem psa k veterinárovi. Pokúsau svekrušu.

– Nechaus ho utracit?

– Coby, nechau sem mu nabrúsit zuby.

• • •

Dochtor radzí pacientovi:

– Nauačno nepite pivo!

– A co si mám dat první pohárek rumu?

• • •

Francek sa vráciu ze šenku až ráno. Nájde ženu na posteli fňukat.

– Des byu tak dúho? – vyčítá mu žena, – ceú noc sem nezažmúriua oči.

– A ty si myslíš, že já ano?

Čokoládovo-kávové rezy

SPOTREBA

350 g práškového cukru, 200 g silnej čiernej kávy, 200 g masla, 200 g čokolády, 300 g hrubej múky, 1/2 prášku do pečiva, tuk a múka na prípravu plechu, šľahačka na zdobenie

POSTUP

Žĺtky vymiešame s cukrom do peny. Na malom ohni v čiernej káve roztopíme maslo a čokoládu. Čokoládovú hmotu zapracujeme do žĺtkovej hmoty. Vmiešame múku, prášok do pečiva a tvrdý sneh z bielkov. Cesto rozotrieme na pripravený plech a upečieme. Po vychladnutí ho vyklopíme a pokrájame na rezy, ktoré bohato ozdobíme šľahačkou a posypeme strúhanou čokoládou.

Piesne v podaní žiakov ŠZŠ potešili seniorov zo ZOS na Mierovom námestí.

Nový sprchovací kút v ZOS-ke

Na sklonku Mesiaca úcty k starším 27. októbra prišli obyvateľom Zariadenia opatrovateľskej služby na Mierovom námestí v Malackách zablahoželať žiaci Špeciálnej základnej školy v Malackách.

Piesňami i básňami potešili šestnástich obyvateľov zariadenia, ktoré spravuje Mestské centrum sociálnych služieb (MsCSS).

Do kompetencie MsCSS, príspevkovej organizácie mesta Malacky, prešli zariadenia opatrovateľskej služby 1. júla minulého roku. Odvtedy sa zmenili na nepoznanie – budova na Ul. 1. mája dostala novú fasádu, plastové okná so žalúziami i vybavenie toaliet, v zariadení sídliacom v objekte Služobytu na Mierovom námestí ešte teraz vonia novotou jedáleň a sprchovací kút. „Z veľkej časti je to zásluha sponzorskej pomoci," hovorí Daniela Mračnová, riaditeľka MsCSS. **–ipo–, foto: –oTaNo–**

„Staré vysoké sprchovacie kúty komplikovali prácu pracovníčkam ZOS a život jeho obyvateľom. V novom kúte sa naši starkí sprchujú s radosťou," vysvetľuje D. Mračnová.

Škoda každej nevyužitej energie

V dňoch 13. a 14. októbra sa v Hornom Smokovci konalo Valné zhromaždenie Únie materských centier. Malacký Vánok v Tatrách zastupovali manželia Zieglerovci, M. Kanichová a D. Bieleszová.

Pozvanie na zhromaždenie prijala i podpredsedníčka parlamentu, veľký priaznivec MC, **Zuzana Martináková.** Jej orientácia v problematike naznačovala veľmi dobrú informovanosť. Vypočula si spravodajstvo z krajov, kde Vánok nazvali svetlou výnimkou v udržateľnosti ľudských zdrojov. Mamy v Malackách nefungujú len ako pasívne konzumentky, ale aktívne vstupujú do diania v centre. Podpredsedníčka parlamentu je pripravená spolupracovať na projektoch ÚMC. Spoločnosť prešla vývojom a súčasné trendy smerujú k väčšej podpore takýchto aktivít. Podľa nej sú aktívne mamy vzácne ženy a ak cítia potrebu byť aktívne, ak cítia potrebu „držať ruku na tepe dňa", treba to využiť. „Každej nevyužitej energie je škoda!" povedala Z. Martináková.

O programových dokumentoch európskych sociálnych fondov rozprával R. Brunovský z MPSVaR.

Aktivity by mali smerovať k vytvoreniu programov podpory motivácie zamestnávateľov, tvorby siete na vytváranie podmienok pre rodinne orientovanú zamestnanosť. Platnosť dokumentov sa predpokladá od apríla–mája 2004.

Všetky prediskutované témy ako vzájomná informovanosť jednotlivých MC, identifikácia problémov, potrieb, možností rozvoja, stanovenie vnútorných pravidiel fungovania ÚMC, vybudovanie stratégie siete mali svoje opodstatnenie. Materské centrá za relatívne krátky čas ukázali, že majú svoju dynamiku.

Mgr. DUŠANA BIELESZOVÁ

VIANOCE s Malackým hlasom

Už o niekoľko dní sa začne advent, postupne zapálime štyri sviečky na adventnom venci a najkrajšie sviatky v roku budú predo dvermi. Prichádzajú každý rok – sú vždy rovnaké, a predsa vždy iné. Vianoce prinášajú spravidla radosť – z darčekov, zo stretnutia s blízkymi, z atmosféry pokoja a lásky.

Urobme si aj s Malackým hlasom krásne Vianoce. Spomeňte si na tie z predchádzajúcich rokov a napíšte, zatelefonujte, alebo pošlite nám e-mailom spomienku na vaše najkrajšie Vianoce.

Môže to byť kratučký príbeh o tom, ako ste niekoho obdarovali, či ako obdarovali vás, krátke rozprávanie o vianočných zvykoch, cestách alebo rodinných stretnutiach. Zaujímavé spomienky uverejníme vo vianočnom čísle Malackého hlasu a ich autorov odmeníme. Pod vianočný stromček od nás dostanú zaujímavé ceny: dáždnik, tričká, vitamíny, hodiny, termosku, šál i vkladné knižky. Ceny venovali Dexia banka Slovensko a. s., CHZP Apollo a HÍLEK a spol., a. s. Príspevky s označením Moje najkrajšie Vianoce posielajte **do 5. decembra** (využiť môžete aj schránku na budove MsÚ s označením Malacký hlas).

Malacká klasická fotografia

Asi rok pracuje v Malackách klub fotografov s názvom Fototribúna. Výstavná sieň Záhoráckeho centra kultúry dala našim neprofesionálnym fotografom od 20. 10. do 9. 11. príležitosť na prezentáciu ich výtvorov.

„Stretli sme sa pred rokom – sme rôzni, máme rozličné skúsenosti a zameranie, každý z nás sa v inej polohe vyznáva pred svetom… Každý má inú optiku, iné zameranie, iné cítenie," boli úvodné slová Vlasty Peltznerovej, ktorá sa podujala predstaviť seba a svojich kolegov – Vladislava Hrebeňa, Simonu Mičekovú, Máriu Tóthovú, Evu Gúčikovú, Olivera Belka a Andreu Odumorkovú. Prezentované diela sa zaraďujú ku klasickej fotografii. Nenašli by sme počítačovú manipuláciu ani digitálne súbory. Autori sa snažili predostrieť zábery a scenérie s dodržanými pravidlami kompozície a pracovať so svetlom i s tieňom. Členovia klubu fotia čisto zo záľuby a nemajú zatiaľ vyhliadky na profesionálnu dráhu. Radi diskutujú a prijali by i nových členov, sponzorov či záujemcov – napríklad na fotenie aktov.

–sym–

VYZUJTE SI PAPUČE A PRÍĎTE ZA KULTÚROU

Kino Záhoran Malacky

November

22. sobota	**Podvodníci**	Mp-12
23. nedeľa	*Komédia, hrajú N. Cage, S. Rockwell, A. Lohman, B. Altman, S. Eastin*	
29. sobota	**Pravá blondínka 2**	Mp-12
30. nedeľa	*Komédia, hrajú R. Witherspoon, S. Field, R. King*	

December

5. piatok	**Prci, prci, prcičky – svadba**	MP
6. sobota	*Komédia, hrajú J. Biggs, A. Hannigan, J. Jones, T. I.*	
7. nedeľa	*Nicholas*	
11. štvrtok	**Hladina adrenalínu**	MP-12
12. piatok	*Hrajú R. Sewell, B. Wilson, H. Ferch, D. Sawa, J. Absolón (piatok len o 17.00 v sobotu a nedeľu o 17.00 a 19.15 h)*	
13. sobota	**Hľadá sa Nemo**	Mp
14. nedeľa	*Animovaný rodinný film, slovenský dabing! Nahovorili: Nemo – M. Dutka, Marlin – F. Výrostko, Dory – H. Krajčovičová*	
18. štvrtok	**Láska nebeská**	Mp-12
19. piatok	*Romantická komédia, hrajú H. Grant, L. Neeson, C. Firth, L. Linney, E. Thompson*	
20. sobota	**Matrix Revolutions**	Mp-12
21. nedeľa	*Sci-fi, hrajú K. Reeves, L. Fishburne, Carrie-A. Moss*	

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ
ZAČIATKY PREDSTAVENÍ:
ŠTVRTOK, PIATOK, SOBOTA A NEDEĽA O 19.15 h
INFORMÁCIE: 0905 650 070, 0903 939 040,

vikino@gmx.net, http://www.zahoran.szm.sk

Program ZCK Malacky:

November

23. 11. o 15.00 h – v SD ZCK – rozprávková nedeľa – **Divadlo na vešiaku: O hlúpom Janovi**
30. 11. o 16.30 h – vo františkánskom kostole – ADVENTNÉ MALACKY, I. adventná nedeľa – **koncert Martina Babjaka, organový doprovod Kajetana Pulišová**

December

6. 12. o 15.00 h – SD ZCK – **Predvianočné rozprávky** – vystúpenie detí Divadelného a Tanečného štúdia ZCK spojené s tvorivou dielňou **Malí majstri z Vánku** a výzdobou stromčeka (Deti si môžu priniesť aj doma vyrobené ozdoby.)
7. 12. o 17.00 h – Malé námestie – ADVENTNÉ MALACKY, **príchod Mikuláša do Malaciek**
12. 12. o 17.00 h – SD ZCK – **Vernisáž vianočnej výstavy Klubu výtvarníkov ZCK** – ART CLUB 2002
13. 12. 9.00–13.00 h – ŠH Malina – **Predvianočné veselenie pre deti**, spoluorganizátori: ŠK ŽOLÍK, ZCK, CVČ, OZ PEER, OZ M.L.O.K
14. 12. o 17.00 h – Malé námestie – ADVENTNÉ MALACKY, **vianočný koncert Marcely Laiferovej, spevácky zbor CANTILENA** zo Senice
17. 12. o 9.00 h, 11.00 h – Stretnutie s Tháliou pre MŠ, ZŠ **Divadlo PIKI Pezinok**
18. 12. o 17.00 h – SD ZCK – **Stretnutie filatelistov**
o 18.00 h – SD ZCK – **Stretnutie fotografov**
20.–21. 12. od 10.00 h – ADVENTNÉ MALACKY – **vianočné trhy** do 19.00 h kultúrny program (bližšie na titulnej strane)

VÝSTAVY
DOTYKY, samostatná výstava **Vlasty Peltznerovej** 14. 11.–7. 12.
Vianočná výstava Klubu výtvarníkov pri ZCK ART CLUB 2002, 12. 12. 2003–11. 1. 2004
KRYPTY – otvorené na požiadanie, t. č. 772 25 37

BLAHOŽELÁME

Diamantová svadba

13. novembra oslávili Malačania, manželia Anna a Viliam Trenčanskí, spoločné životné jubileum – 60 rokov odo dňa, kedy si sľúbili vernosť, lásku a toleranciu na celý život slovíčkom ÁNO. K výročiu diamantovej svadby manželom prajú najbližší veľa slnečných dní, zdravie a hrejivý pokoj ich spoločného domova. K blahoželaniu sa pripája i redakcia Malackého hlasu.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

POTREBUJÚ KOČÍK:

Od 1. do 31. 10. 2003
Hana Uhrincová, Suchohrad; **Barbora Jánošová**, Kuchyňa; **Diana Havlíková**, Malacky; **Eva Masárová,** Lakšárska Nová Ves; **Adam Sajko**, Malacky; **Matúš Rybárik**, Malacky; **Adrián Kovarovič**, Kúty; **Agáta Pírová**, Láb; **Laura Belanská**, Malacky; **Rebeka Kubinská**, Rohožník; **Kristína Huberová**, Malacky; **Jozef Šibalík**, Jakubov; **Karolína Vrablecová**, Veľké Leváre; **Matej Vician**, Malacky; **Karolína Chudá**, Lozorno; **Daniel Bogdalík**, Gajary; **Adam Kadera**, Záhorská Ves; **Martin Móro**, Jakubov; **Vanesa Strnová**, Láb; **Michaela Kittnerová**, Malacky; **Natália Hlaváčová**, Malacky; **Dávid Hoffer**, Jablonové; **Adrián Srnka**, Studienka; **Patrik Herda**, Kúty; **Michal Lebr**, Záhorská Ves; **Branislav Bihari**, Plavecký Štvrtok; **Branislav Bittner**, Malacky; **Ema Končeková**, **Dávid Malík**, Kúty; **Patrik Daňo**, Gajary; **Vivien Hurbanová**, Malé Leváre; **Marko Rehák**, Malacky.

PRIPÍJAME NA ZDRAVIE:

80 – Gizela Novotová, 8. 11. 1923; **Mária Šplíchalová**, 5. 11. 1923; **Mária Sečkárová**, 1. 11. 1923; **85 – Jozefína Burská**, 28. 11. 1918; **91 – Jozef Osuský**, 14. 11. 1912; **92 – Terézia Poláčková**, 14. 11. 1911; **93 – Jozef Puss**, 9. 11. 1910.

POVEDALI SI ÁNO:

Tatiana Oreská a Ing. Štefan Porubszký; Lívia Novoveská a Tomáš Kadluba; Monika Filipová a Radovan Dulanský; Martina Danihelová a Andrej Filo; Zuzana Bolfová a Marek Čop; Ľubica Kovariková a Peter Hofmann; Renáta Csicsolová a Martin Maglen; Terézia Filípková a Jozef Kollár; Viera Violová a Erik Jankovič; Adriána Petrášová a Pavel Jurkovič; Elena Pušká čová a Michal Nehyba; Dana Eckerová a Ján Hakala; Andrea Strnová a Denis Juhász.

NIE SÚ MEDZI NAMI:

Štefan Radič, 1958, Pernek; **Pavel Kochan**, 1926, Malacky; **Mária Hassová**, 1939, Bílkove Humence**; Pavel Benda,** 1928, Malacky**, Jozefa Trajlínková**, 1932, Závod; **Mária Vaškovičová**, 1935, Borský Sv. Jur; **Mária Kršková**, 1924, Kostolište; **Jozefa Vlčková**, 1933, Zohor; **Štefan Jurkovič**, 1921, Veľké Leváre; **Jozef Báchor**, 1934, Malacky; **Mária Šišuláková**, 1930, Lakšárska Nová Ves; **Mária Dojčáková**, 1922, Závod; **Emil Lorenc**, 1928, Malacky; **Michal Humenčák**, 1928, Malacky; **Rudolf Jánoš**, 1921, Lozorno; **Jozef Žilavý**, 1929, Malacky; **František Mereš**, 1920, Malacky; **Izidor Galba**, 1944, Gajary; Oľga **Illeová**, 1947, Rohožník, **Milan Malík**, 1928, Kuklov; **Anna Kalivodová**, 1920, Veľké Leváre; **Pavel Žužič**, 1952, Vysoká pri Morave; **Paula Kadlecová**, 1916, Záhorská Ves; **Bernarda Kopecká**, 1922, Gajary; **Mária Poláková**, 1926, Plavecký Peter.

ANNAMÁRIA HORVÁTHOVÁ, matrikárka

Z františkánskej kroniky II.

Červený kohút Malačanov stále prenasledoval. Domy boli väčšinou pokryté slamou, mnohé boli i z dreva. Vo dvoroch bolo naukladané množstvo dreva na kúrenie i ploty boli drevené, i včelíny mali slamené strechy a vo väčšine domov boli otvorené ohniská. Stačilo niekoľko iskier z komína na slamenú vyschnutú strechu, trochu povievajúceho vetríka a o chvíľu sa už červený kohút šplhal po strechách. Niekedy vznikli iba škody materiálne, ale požiare prekvapili i doma sa zdržiavajúcich ľudí, najmä starcov a chorých pripútaných na lôžko. Niet sa čo čudovať, že pri požiaroch v okolitých dedinách uhoreli i ľudia.

Najničivejší požiar postihol Malacky v roku 1808. To blesk zapálil 23. apríla šindlom pokrytú vežu farského kostola. Vietor potom rozniesol oheň po celom mestečku. Slamou a šindľom pokryté domy horeli ako fakle. Zhorel celý farský kostol, tak strechy, ako aj interiér. Zhorela fara i s pomerne rozsiahlou knižnicou, zhorela škola a popolom ľahli takmer celé Malacky. V ničivom ohni sa roztopili zvony na veži, zhorel i starodávny organ. Ničivý požiar sa v mestečku zastavil iba pred kláštorom, ktorý mal strechy pokryté pálenou škridlou a na Riadku sa vyšplhal až po zámok. Ďalej sa nedostal. Stav kostola bol taký, že keď sa v roku 1812 konala v Malackách kanonická vizitácia, bol podľa zápisnice iba „ohorenou ruinou". Farár Valovič však zavčas vyniesol do bezpečia oltárne rúcha, nádoby i matriky a zápisnice. Kostol sa musel „od gruntu" renovovať, dostal nový organ, oltáre, lavice. Iba baňa na veži musela čakať na svoju pôvodnú podobu až do roku 1925. Do tej doby bola na veži iba malá strieška, ktorá sa natierala farbou.

Ďalší požiar menšieho rozsahu vypukol 2. marca o 20.00 hodine u jedného žida na Kozej ulici. Ratovali ho všetci kresťania a nebyť ich pomoci, nebolo by to skončilo šťastne.

Ani Riadok neostal ušetrený. 4. júla 1836 tam vypukol požiar, pri ktorom zhorelo večer o 18.00 hodine 6 domov a panská stodola.

Pre Kuchyňu bol nešťastný rok 1854. V obci vypukol veľký požiar, pri ktorom zhorelo 200 domov. Vypukol vtedy, keď ľudia pracovali na poli. Nestačili ani vyviesť dobytok z maštalí, ani si vziať svoje ťažko nahonobené úspory, ktoré mali v domoch, ani skromné domové zariadenie. Okrem domov horeli i stodoly, i včelíny pokryté slamou, lebo Kuchyňa bola preslávenou včelárskou dedinou. Celkove zhoreli dve tretiny obce. Nešťastným obyvateľom veľmi pomohli Malačania, ktorí im poslali množstvo chleba, múky a vyzbierali pre nich veľa peňazí. V tomto roku neostali ušetrené od požiaru ani Malacky. Na Kozej ulici znovu vypukol požiar, a to 8. júna o 5.00 hodine. Pretože fúkal silný vietor, požiar sa preniesol i na stodoly. Na Kozej ulici a v priľahlej Kiripolskej ulici zhorelo 20 stodôl.

Dva roky boli Malacky od požiarov ušetrené. Potom však prišla katastrofa. Dňa 11. októbra 1856 vypukol v dome Osuských vedľa žandárskej stanice naproti kláštoru silný požiar, a pretože fúkal silný vietor, oheň sa preniesol až na Koziu ulicu. Zhorelo komplet 60 domov. Domy pokryté pálenou škridlou sa však nechytili a od tej doby si dávali Malačania pokrývať svoje domy iba týmto materiálom. Nezhorela ani fara hoci bola ohňu v ceste, lebo tiež už bola prikrytá pálenou škridlou. Pri obnove domov pomohlo panstvo, lebo im dalo zdarma všetko drevo potrebné na opravu príbytkov.

V roku 1857 navštívil červený kohút Kostolište. Blesk udrel do jednej stodoly, zapálil ju a od nej sa chytili ďalšie štyri, ktoré úplne zhoreli.

No v tomto roku sa červený kohút z Malaciek veru neodsťahoval. Odsťahoval sa na Riadok, kde pod kaštieľom zhorelo 29 domov a dve stodoly.

V roku 1862 sa červený kohút pokúšal dostať i do kláštora. Nepodarilo sa, ale cestou zapálil 8 domov.

Katastrofálnym pre Pernek a Plavecký Štvrtok sa stal rok 1867. Tragédia nastala 13. novembra a boli i ľudské obete. Požiar bol prudký a čoskoro zachvátil domy i stodoly. Chorí ľudia nestačili utiecť a popri 95 domoch a 55 stodolách zhorelo i 19 ľudí a 13 ich bolo veľmi ťažko popálených.

Veľké nebezpečie hrozilo kláštoru 13. novembra 1884. V jedných kachliach boli zle zamurované dymové rúry. Na tomto mieste vyleteli z kachieľ iskry a podnietili požiar vo vnútri kláštora. Oheň našťastie včas spozorovali a uhasili samotní obyvatelia kláštora. Podobný požiar bol v kláštore i v roku 1870. V popoludňajších hodinách, keď si členovia rádu odbavovali hodinky, vypukol v kláštore požiar. Nebolo striekačiek, a tak si osadenstvo pomáhalo hrncami a vedrami a podarilo sa im ho zlikvidovať skôr, kým sa stačil rozšíriť.

O 50 rokov neskôr vypukol v kláštore zase oheň a červený kohút preskočil z kláštora i do mestečka na domy pokryté slamou. Zhorelo ich 8. Škody v kláštore neboli veľké a opravili ich remeselníci.

V roku 1886 mal kláštor zase alarm. Oheň vypukol vo svinskom chlieve o 11.00 hodine v noci. Zničil nielen tie, ale i okolité hospodárske budovy, ktoré boli iba nedávno zastrešené.

Od požiaru nebola ušetrená ani židovská synagóga. Píšu o tom vo svojej kronike sestričky, ktoré mali kláštor a školu Na brehu, kde dnes stojí obchodný dom BILLA.

V roku 1899 zapísali, že im hrozil požiar, pretože horelo v ich blízkosti. Bola to novopostavená židovská synagóga. Záznam hovorí, že to bol hrozný požiar, ktorý ohrozoval aj ich kláštor.

Veľmi ničivý bol požiar, ktorý poznáme i z dobovej fotografie, lebo neznámy amatér ho nafotografoval a bol vydaný ako pohľadnica Malaciek. Ničivý požiar zapálený bleskom zasiahol najprv strechu kostolnej veže, preskočil na strechu kostola a na kláštorné strechy, ktoré zhoreli. Oheň sa však nedostal do kostola, lebo klenba vydržala a vyzúril sa na kláštorných objektoch. Požiar pomáhali hasiť ako jediní hasiči z Lábu, za čo dostali aj odmenu a pochvalu a je o tom i záznam v kronike.

Pokračovanie v budúcom čísle
Dr. PAVOL HALLON

DROBNÁ INZERCIA

■ Predám záhradu s chatkou v osade 2 km za Malackami, smer Studienka. Cena dohodou. Tel.: 0908/48 78 43.

■ Kúpim RD so samostatným dvorom do cca 150 km od Bratislavy (severne, sv) alebo vymením za 1-izbový byt v Bratislave-Dúbravke pod lesom. Tel: 02/45 52 10 98, mobil: 0907/89 66 83.

■ Predám chatu č. 31 v záhradkárskej kolónii Jakubov, cena 600 tis. Sk. Kontakt: Plzeň, 00420-736-125 947.

■ Predám 3 ks drevené spojené okná, š. 2400 mm, v. 1500 mm, 3 ks – v dobrom stave a plastové rolety, š. 2400 mm. Cena dohodou. Tel.: 0904/63 03 92 (vo večerných hodinách).

■ Ponúkam odborné murárske práce od základov až po strechu.
Tel.: 0908/44 15 03.

■ Ponúkam záujemcom detskú železnicu s automatickým systémom na paneli, umiestnená do hornatého prostredia a záujemcom o letecké modelárstvo lietadlá s rozpätím krídel do 2 metrov (stroje absolvovali rôzne súťaže). Dohoda. Tel.: 0903 457 192 (po 18.00 h).

■ Kúpim RD v dobrom stave so samostatným dvorom v Malackách a okolí. Tel.: 02/45 52 10 98, 0907/89 66 83, gucom@pobox.sk.

■ Darujem čistotné, rozmaznané mačiatko, vhodné do bytu.
Tel.: 0905 44 84 08.

Vynikajúce zákusky a torty na každú príležitosť

Sabinka

MH 03/B1

PÍSANÉ NAŠÚ REČÚ

alebo okénko jak biuo, jak je a jak bude

Jak sem byu u asentýrky

Ked byua v Mauackách asentýrka, byuo tu velice veseuo. Z okolitých dzedzín tu dochádzali na opérených koňoch a vozoch regrúci s dzífčencama a harmonikú, kerí ich doprovádzali. F každej dzedzine mjeli svoje pjesničky aj svoje melódije. Tak neni čudo, že nebyuo rozumjet, co kerí spívajú. Asentýrka byua v Sokolovni, ale tam už moseuo byt cicho jak v hrobje. Moseli sme sa povyzlékat donaha, jak nás Pánbu stvoriu a čekali sme na porotu.

Já sem byu, samozrejmje, odvedený. Ked sem vyšeu ven, tak mja už čekali kamarádzi. Hnedkáj mi kúpili regrúcke péro a ponúkli lavórovicu JRD. To byua pálenka – robená doma. Tak sme popíjali, až nám to pomúciuo huavy. Bili tam aj levárčanskí regrúci z dzífčencama. Já sem sa dau z dzífčencama do reči, ale tým chuapcom to nebyo recht. Jeden došeu ke mje a dau mi po papuli. Ale to nemjeu robit. Já sem nemeškau a hnet sem mu facku vráciu a nastaua mela. Jak sem sa brániu a curigau, tak sem naraziu na šátr, de varili párky. Já sem nemeškau, chyciu sem ten kotlík s párkama a šlaheu sem ich na zem medzi nich. Párky z vodú sa rozleceli, chuapci sa rozpŕchli a biuo po bitce. Ale nastaua bitka psú, kerí sa bili zas o párky. Ani sem sa nespamatau a už bili pri mje dvá četníci a už mja smíčili na okresňák. Tam mja necháli do rána prespat a ráno mja puscili domú. Dom sem išeu jak zmoknutá slépka. Dokrčený, doválaný a bez regrúckeho péra. Ešče dobre, že sem sa dau predtým vyfotografovat. Aspoň aj fčil sa podzívam na ten foldegrať, de sem mjeu regrúcke péro. Snád ešče nekerí Levárčané žijú, kerí si to pamatajú.

FRANTIŠEK OSUSKÝ

Napíš aj ty, milý čitateľ!

Môže to byť príbeh zo súčasnosti alebo minulosti. História sa rodí už dnes. Napíšme si záhorácku históriu z našich príbehov.

TONI GÚTH

Františka Osuského, podobne jako každého čitateľa, ktorý nám napíše svoj príbeh v záhoráčtine, odmeníme poukážkou na nákup v supermarkete BILLA.

NÁŠ TIP NA NÁKUP

v supermarkete BILLA

TÝŽDEŇ OD 24. DO 30. 11.

■ Kuracie prsia mraz., 2 kg/289,90 Sk
■ Big soft, toaletný papier 1 ks/2,90 Sk
■ Manner wafle, 1ks/8,90 Sk

MH 03/B2

Opravujem chladničky a mrazničky
Pavol Šišolák, Závod 663
tel.: 0703/779 94 35, 0903/75 06 12

MH 03/F1

Všetky cesty vedú do Malaciek

Záhorie je región bohatý nielen na prírodné krásy, ale aj na pestrú skladbu obyvateľov. Žijú tu roduverní Záhoráci, ale i obyvatelia, ktorí sa sem prisťahovali za prácou či láskou. Malacky sú právom nazývané srdcom Záhoria. Iste bude zaujímavé dozvedieť sa, z ktorých končín Slovenska či sveta k nám osud a život priviedol spoluobčanov. Napíšte nám, ako sa vám žije v meste na Záhorí.

František Šimoník žije v Malackách od júna 1966. Pochádza z kúpeľov Luhačovice v okrese Zlín v Českej republike (115 km od Malaciek). Do Malaciek prišiel po absolvovaní Učilišťa vojsk MV ako 23-ročný poručík na základe rozkazu štábu CO štátu v Prahe.

Vo svojom liste uvádza: „Záhorie má svoje čaro. Je tu prekrásna príroda, ale aj významné kultúrne a historické pamiatky, ktoré rád navštevujem a obdivujem. Plne sa stotožňujem so sloganom mesta **Malacky – dobré miesto pre život**. Predajná sieť i služby sú v meste na dobrej úrovni. Páči sa mi, že na Záhorí sa zachovávajú kresťanské zásady a tradície.

Moje rodné Luhačovice sa nachádzajú na rozmedzí Moravského Slovácka a Valašska, je tu veľa strání, potôčikov a lúk. Pre Luhačovice je charakteristický turistický a kúpeľný ruch. Porovnajte nárečie používané na Zlínsku so záhoráckym nárečím:

– Cyrile, když sem byl nemocný, čekal sem ťa, že za mňú dojdeš k nám dóm, ale tys nedošél. Myslel sem si, že jsi lepší kamarád. Tys radši šels za Staňú a za Jendú. Všiml sem si, že sa ti lúbi Lenka z našej třídy. Když ju vidíš, tak sa ti huba začne štěřit. Přede mňú to nezakryješ.

– Gde včil dělá tvúj táta? Je pořád ve Svitu ve Zlíne? Včéra, gdyž sem šél z kina, sem ho potkál. Mosím ti ještě řéct, že odpoledňa pújdu na plovárnu sa kúpat, tak poď se mňú aj ty".

Ozvite sa nám aj vy – Spišiaci, Oravčania, kopaničiari! Napíšte nám krátky pozdrav vo vašom nárečí, potešíte čitateľov Malackého hlasu a možno s prekvapením zistíte, že v Malackách žije oveľa viac ľudí pochádzajúcich z vášho regiónu, ako by ste tušili. A v našich novinách môžeme inovovať vžité úslovie: Všetky cesty vedú do Malaciek!

Úhrada zdravotnej starostlivosti v ČR

Podľa zmluvy medzi SR a ČR a následnej Správnej dohody uhradí zdravotná poisťovňa nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť a neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Rozumieme tým poskytnutie neodkladného ošetrenia najdlhšie do času, keď je poistenec schopný prepravy na územie SR. Ide najmä o život ohrozujúce stavy, náhle ochorenie, úraz, predčasný pôrod, rýchlu zdravotnícku pomoc či prevoz sanitkou. Pacientovi je poskytnutá zdravotná starostlivosť po predložení preukazu poistenca. Predpísané lieky si poistenec môže vybrať v lekárni v ČR a účet, ktorý za ne zaplatí, spolu s receptom a lekárskou správou o ošetrení po príchode domov pošle príslušnej pobočke CHZP Apollo. Tá mu lieky príp. aj lekárske ošetrenie (ak zaň musel zaplatiť) preplatí podľa právnych predpisov ČR. Ak plánujete dlhodobý pobyt v ČR, je vhodné vyňať sa zo zdravotného poistenia v SR a poistiť sa v ČR.

CHZP Apollo, pobočka Gbely

Otázka: **Napíšte aspoň dva druhy nevyhnutnej a neodkladnej zdravotnej starostlivosti, ktoré poistencom po poskytnutí v ČR uhradí CHZP Apollo.** Odpovede posielajte, alebo hádžte do schránky Malackého hlasu **do 5. decembra**.

Za správnu odpoveď z minulého čísla (Deň baníkov) odmeníme balíčkom vitamínov **Máriu Hozovú** z Veľkomoravskej ul. V Malackách. Prosíme výherkyňu, aby sa ohlásila v redakcii.

MH 03/F19

MH 03/F18

Do vetra

Čo nám ešte táto doba donesie.
Či vrátime sa k žitiu ako v pralese?
Či liekov na choroby bude dosti
alebo len skúsiť žiť máme po skromnosti?

Všade len platiť máme
a tí, čo prácu stratili,
kde vezmú platidlo nie malé?

Akosi veľa je nás bez práce,
aj keď nie dobrovoľne,
ale nikto nám nedá bez práce koláče!
Čím nasýtiť hladné ústa?
Ako zaplatiť šeky, čo pýta peňažný ústav?
Pýta sa niekto z bohatších?
Pýta sa, či niekde niekto ešte
v dnešnej dobe hrdlačí?

Do vetra, akoby znel každý hlas.
Hlas, čo pravdu počuť chce.
Do studne padá dážď i hmla
a deti hladné žiť budú v tme?

Viac svetla daj im, Pane,
osviež duše, nech dúfajú,
zaodej, prosím, rozum tých,
čo nás tak taktne zdierajú!

ANNA BEŇKOVÁ

KTO JE NA FOTOGRAFII?

Milí čitatelia,

vaše odpovede svedčia o tom, že spoznať Ing. Dušana Vavrinca, prednostu Mestského úradu v Malackách, v úlohe námorného kapitána nebolo ťažké. Za správnu odpoveď získava balík zákuskov **Petra Ďurčová** z Malého nám. v Malackách. Prosíme výherkyňu, aby sa ohlásila v redakcii.

Pred poldruha rokom prišla malacké deti pozdraviť a zabávať dvojica známa aj z televíznej obrazovky. Jej nežnejšia polovica na fotografii rozdáva fixkou autogramy na detské rúčky. Kto to je? Správne odpovede spolu s nalepeným kupónom posielajte do redakcie alebo hádžte do schránky s označením Malacký hlas na budove MsÚ **do 5. decembra. Šťastena opäť prihrá jednému z vás dobroty z Dobrotky**.

Pomôcka: ***ak si nie ste istí, spýtajte sa vašich detí či vnúčat. Isto nezaváhajú.***

Uhádnite, kto je na fotografii!

Môj tip: .....

malacký hlas

KUPÓN 11

Súťažte o vkladnú knižku z Dexia banky Slovensko a. s.

S Malackým hlasom si môžete osviežiť pamäť a zároveň súťažiť o vkladnú knižku. Na stránkach novín si spolu pripomíname udalosti, ktoré ovplyvnili vývoj mesta a jeden z vás získa 500-korunovú vkladnú knižku od Dexia banky.

V ktorom roku postihol Malacky najničivejší požiar? Odpoveď spolu s nalepeným kupónom a vašou adresou ju pošlite do redakcie alebo vhoďte do schránky s označením Malacký hlas na budove MsÚ **do 5. decembra**.

Za správnu odpoveď z minulého čísla odmeníme vkladnou knižkou Vlastu Rýdlovu zo Záhoráckej ul. v Malackách. Prosíme výherkyňu, aby sa ohlásila v redakcii.

malacký hlas
DEXIA BANKA SLOVENSKO
KUPÓN 11

Úvod tohto mesiaca patril modlitbám za zosnulých, ktorí odpočívajú na cintorínoch. Aj na cintoríne na Ul. 1. mája v Malackách vyzerali na „dušičky" hroby takmer rovnako. Chryzantémy, vence a blikotajúce sviečky. Pri hlavnom kríži sa vystriedali desiatky návštevníkov, príbuzní ktorých sú pochovaní ďaleko od nášho mesta. Každý si pripomenul, že život každého smrteľníka je pominuteľný. A je jedno, či má niekto kamenný múr okolo svojho zámočku do výšky šesť metrov – možno práve on bude mať kríž nad svojím hrobom smutnejší ako bezdomovec. Postarajú sa o to potomkovia.

Ozaj, prečo myslíme na hroby práve iba na začiatku novembra?

Text a foto: Leo Linek

Päť rokov zmysluplnej práce

Uplynulo už 5 rokov od chvíle, kedy sa zopár nadšencov bývajúcich vo výškovom činžiaku na Mierovom nám. č. 2421/14–16 rozhodlo, že využijú možnosť danú zákonom č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a skúsia so svojím bytovým fondom a fondom údržby a opráv hospodáriť sami. Dobrá myšlienka sa premenila na skutok 8. 10. 1998, kedy bolo založené prvé Domkárske spoločenstvo vlastníkov bytov v Malackách.

Tých päť rokov nebolo vôbec ľahkých. Hlavne v začiatkoch, kedy bolo potrebné ľudí presvedčiť o nutnosti zmeny vzťahu k dovtedy štátnemu, resp. mestskému majetku na nový vzťah k vlastníkom bytov a spoločným priestorom.

Po piatich rokoch od založenia spoločenstva sa 23. 10. jeho členovia stretli na riadnom zasadnutí Zhromaždenia vlastníkov bytov, ktoré malo príchuť slávnostnosti. Správa o činnosti predstavenstva, správa o hospodárení s finančnými a materiálnymi prostriedkami a správa o činnosti dozornej rady boli výpočtom bohatej činnosti predstavenstva spoločenstva.

Medzi najvýznamnejšie úspechy, ktoré sa za päťročné obdobie dosiahli, patrí hlavne kompletná oprava strechy domu, čiastočná oprava diletačných spár domu, vymaľovanie a nátery spoločných priestorov, zavedenie nového zvončekového systému v dome s elektrickým otváraním vchodových dverí, oprava vonkajších obkladov domu, vybudovanie dôstojnej spoločenskej miestnosti v suteréne domu z bývalej sušiarne i jarné a jesenné brigády. Zhromaždenie schválilo investičné priority – GO výťahov, opravu fasády domu a plechových častí balkónov, dobudovanie príjmu TV signálu podľa požiadaviek vlastníkov a prípravu alternatív na zabezpečenie vlastného vykurovania domu. Zhromaždenie vyslovilo spokojnosť s úrovňou spolupráce so správcovskou spoločnosťou SLUŽBYT, spol. s r. o., Malacky. Uznesenie, ktoré vlastníci bytov prijali, je náročné a jeho obsah dáva reálne predpoklady, že úroveň bývania v dome bude opäť vyššia. A to je hlavný cieľ všetkých, ktorí sa pred piatimi rokmi rozhodli vydať na novú, vtedy neprebádanú cestu.

JUDr. MARIÁN POLAKOVIČ, predseda SVB

PÍŠU O NÁS...

28. 10. priniesol Nový čas príspevok čitateľského kolektívu z Malaciek:

„V rámci znovuschvaľovania zákona o sociálnom poistení, dajte, prosím, páni poslanci, šancu dnešným päťdesiatročným, aby mohli ísť do dôchodku ako ich predchodcovia. Mladí ľudia nemajú miesta a my im ich zaberáme. Poďakovanie patrí pánovi prezidentovi, ktorý vrátil zákon späť do parlamentu."

Mesačník Rodinné spoločenstvo priniesol vo svojom tohtoročnom 11. čísle rozsiahly materiál o Malackách. Venuje sa v ňom kultúrnym a sakrálnym pamiatkam, ale aj podujatiam, spoločenským udalostiam a osobnostiam mesta. Prináša aj príhovor primátora mesta Jozefa Ondrejku, z ktorého vyberáme:

„Na stránkach Rodinného spoločenstva dostávajú 18-tisícové Malacky príležitosť poodhaliť vám svoje zvláštnosti. Historických pamiatok máme síce ako šafranu, o to sú však cennejšie. Malačania sú pyšní na Zámocký park, kaštieľ, synagógu a v neposlednom rade na františkánsky kláštor a kostol. Jeho súčasťou sú Sväté schody – schody, po ktorých v Jeruzaleme kráčal Ježiš do súdnej siene Pilátovej. V 4. storočí ich previezli do Ríma a v Malackách existuje ich verná kópia. Preto ten, kto chce vidieť Sväté schody, nemusí chodiť do Ríma – stačí, ak príde do Malaciek.

Mesto, to však nie sú len projekty, budovy, chodníky a cesty. Mesto sú predovšetkým ľudia. Vďaka nim žije, kvôli nim má význam plánovať budúcnosť. K Malackám sa hlásia významní rodáci roztrúsení po celom svete, ale aj súčasné osobnosti mesta. Nie je tu dostatok priestoru, aby som vymenoval všetky žijúce osobnosti Malaciek. Podľa mňa ich je asi 18 tisíc. Spoločne sa podieľajú na vytváraní obrazu nášho mesta. Spolu si z Malaciek tvoríme dobré miesto pre život. A ak vás niektorá perla z náhrdelníka zvaného Malacky upútala, budeme radi, ak naše mesto navštívite."

VYSYPANÉ Z OBÁLOK

Vážená redakcia,

blíži sa advent. Napíšem vám svoju spomienku na toto obdobie z detstva.

Mrzne, chodník plný snehu, neušliapaný, len mesiac svieti na cestu ženičkám, ktoré sa ponáhľajú na Roráty. Odrazu do kostolíka vbehne malý Janek, hen až z Posvátnej ulice, zle oblečený, uteká k oltáru, rovno k pánovi farárovi a hovorí: „Pán Rorátar, sú tu naša mama?" Pán farár sa otočia a prstom na ústa naznačujú psst. Milý Janek sa nedá a hovorí: „Žádné psst, kaša prihorala a Miša sa posral." V kostole zašumelo a zahanbená mamička sa ponáhľa s Jankom domov dať veci do poriadku.

Posvátna ulica v Holíči, ako krásne ju pomenovali, bola plná sedliackych domčekov, niektoré s doškovými strechami. Cez ulicu tiekol potok Chvojnica, v ktorom ženičky prali, večer sa spolu s deťmi kúpavali kone, bolo tam kriku a veselo. Na priedomí sedeli sedliaci, bafkali z fajok a všetci sa mali radi. Cez potok bol mostík do pálenice, liehovaru.

Tak rozprávala moja maminka, ktorá tam vyrástla. Dnes už Posvátna ulica neexistuje, samý činžiak, štvrť sa volá Lúčky.

V. T., MALACKY

ČO SA ČÍTA

V tejto rubrike vám predstavujeme knižné novinky a vy môžete súťažiť – vždy jeden čitateľ získa predstavovanú knihu.

V knihe Žiť svoj sen radí obľúbená speváčka Marcela Laiferová, čo robiť, aby boli ženy príťažlivé, šťastné a vyrovnané. Dojímavo tu opisuje svoj životný príbeh, ktorý nebol zakaždým ožiarený svetlami reflektorov. Osud jej do cesty všeličo vniesol: i nevydarené manželstvo, i roky v samote s malým dieťaťom v náručí, i stratu milovaného človeka. Marcela Laiferová túži svojou knihou pomôcť ženám nájsť stratené sebavedomie; radí, ako byť štíhla, krásna a predovšetkým zdravá.

Táto kniha môže byť vaša.

Stačí vystrihnúť kupón a zaslať alebo vhodiť ho **do 5. decembra** spolu so spiatočnou adresou do schránky na budove MsÚ s označením Malacký hlas. Knihu Rozlúčte sa s chorobami, ktorú sme predstavovali v minulom čísle, získava **Klaudia Slezáková** z Partizánskej ul. v Malackách. Prosíme výherkyňu, aby sa ohlásila v redakcii.

malacký hlas
kníhkupectvo Ľubica
KUPÓN 11

Kníhkupectvo Ľubica,
OC hotela Atrium
telefón:
034/772 67 34
Po–Pia
9.00–17.30 h;
So
9.00–12.00 h

KRÍŽOVKA

Ráz navečer zbadá Joška Francka pred Tatrú a hned sa hrne k němu. Už z dálky na ňeho kričí: „Čuj, Francine, víš, co je zas nové? Víš, že v Mauackách budeme mjet Bermudský trojuhelník?" Francek zastaví, strelí očama po Joškovi, či je trízví a opýtá sa ho: „Jaký trojuhelník, co to zas meleš?"

Joška šak z vážným ksichtem šuská Franckovi do ucha: „Šak tí naší poslanci zas odhlasovali, aj ked to prešuo enem o jeden huas, že na jedném kilometri štvercovém budú v Mauackách až tri obchoďáky, a tam sa budú Mauačanom tracit peníze jak v Bermudském trojuhelníku!"

Francek enem pokrúcí huavú a povidá: „To nám ešče chybjeuo, rači nech stavjajú škou alebo kulturák. A de to má vlastne stát, bude to tam vúbec pasovat?"

Joška sa hned hrne z odpovjedzú: „Štát to má vedla téj synagógy a ceuá tá nová stavba nám prý bude pripomínat more! A uznaj, že more bárdo v mjesce nemá!"

Francek fúrt nerozumí a pýtá sa: „A podlevá čeho nám to more bude ten nový obchoďák pripomínat?" Joška nahodzí múdrý ksicht, ruky si dá v bok a víťazoslávne Franckovi odpoví: „Ná podleva teho, že ten nový obchoďák, tá nová okrasa Mauacek, bude ceuý...

(ukončenie v tajničke).

VODOROVNE

A hudobný nástroj; plavidlá; rímskych 1000; princezná so zlatou hviezdou na čele; chirurgický nástroj **B** predchodca človeka; napodobňuj; spojka; vykonávaj chirurgický zákrok; ŠPZ Pelhřimova **C** severské zviera; poznal po česky; starý (angl.); výraz označujúci kyslosť mliečnych výrobkov bez strednej samohlásky; nesplatená časť pôžičky **D** štátna pokladnica; **začiatok tajničky**; pôžička **E** egyptský boh slnka; infekčná choroba; aténske futbalové mužstvo; mäkká spoluhláska; sonda; dom. meno Eleny; vápnik **F** stred slova hádal; nečistota; tlkot srdca; denník; ohol po česky **G** slovenský politik; jestvoval; dvojica; ruská rieka; indické ženské meno.

ZVISLE

1 obec pri Trnave **2** spojka; pracovné stretnutie vedúcich zamestnancov **3** kremík; osamelý; hliník **4** autorské metodické zamestnanie; časové obdobie; začiatok abecedy **5** mesto v Rakúsku; obilnina **6** mladá tráva; čínske ženské meno **7** vial; pohyb vzduchom; rímskych 50 **8** citoslovce radosti; osobné zámeno; kúpeľnoliečebný pobyt **9** veľmi malá **10** čínske mužské meno; skratka pre dátum; plť po česky **11** otec po maďarsky; traja po záhorácky – obrátene; kyslík **12** izolačná hmota; skratka slovenskej meny **13** značka talianskych chladiarenských výrobkov; meno domácej u Dr. Sovu **14** umelecká dvojica; príbytky včiel; spojka **15** spoluhlásky slova RAJ; viac ako jeden; symetrála **16** dlhá samohláska; **ukončenie tajničky 17** nezúčastnila sa hry.

Pripravil
JUDr. MARIÁN POLAKOVIČ

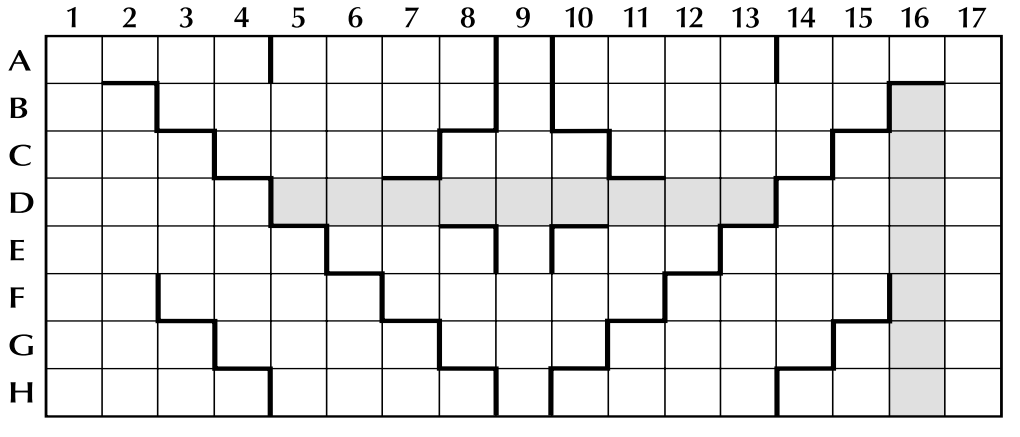

Ak nám do ***5. decembra*** pošlete správne vylúštenie tajničky krížovky spolu nalepeným kupónom, zaradíme vás do žrebovania o tričko, ktoré venuje CHZP Apollo.

Spomedzi čitateľov, ktorí nám poslali správne vylúštenie tajničky krížovky – jáderka a dobrý burčák, sme vyžrebovali **Annu Jankovú** z Bernolákovej ul. V Malackách, ktorá získala dve vstupenky na tanečnú zábavu so skupinou Senzus, ktoré venoval Kamenný mlyn – Vajarský.

MALACKÝ HLAS
KUPÓN 11

Mladým Malačanom sa darilo

Školy už majú za sebou prvý štvrťrok nového školského roku a mladí športovci z nich prvé okresné kolá športových súťaží. Už prvé športové výsledky potvrdzujú, že šport na malackých školách nie je v závoze. Jesenný program zabezpečovali atléti a futbalisti.

Do súťaží sa zapojili i žiaci stredných škôl a tu sú výsledky cezpoľného behu. Medzi dievčatami prvé tri miesta obsadili Jana Sedláková, Barbora Šimková z Gymnázia Malacky a tretia skončila Monika Jursová z Gymnázia sv. Františka Assiského. Ako družstvo vyšlo víťazne družstvo zo štátneho gymnázia. U chlapcov prvenstvo patrilo Jakubovi Valachovičovi z Gymnázia Malacky. Druhé a tretie miesto obsadili žiaci Gymnázia sv. Františka Assiského: Radovan Šimek a Milan Mráz. Ako družstvo zvíťazili chlapci z Gymnázia sv. Františka Assiského.

V súťaži základných škôl u starších žiačok prvé tri miesta obsadili dievčatá zo ZŠ Záhorácka 95, čo svedčí o dobrej práci Telovýchovnej jednoty AC Malacky, ktorá pri tejto škole pôsobí. Prvé miesto sa ušlo Anete Hollej, druhé Laure Azzolini a tretie Magde Sršňovej. I prvenstvo v družstvách patrilo uvedenej škole, na druhom mieste skončila ZŠ Sološnica a na treťom ZŠ Rohožník. U starších žiakov sa Malačanom darilo menej. Majstrom okresu jednotlivcov sa stal Ondrej Kimlička zo ZŠ Studienka pred Jánom Beňom zo ZŠ Záhorácka 95 a Františkom Šišolákom zo ZŠ Studienka. V družstvách zvíťazili chlapci zo ZŠ Studienka pred ZŠ Závod a ZŠ M. Olšovského v Malackách.

U mladších žiakov a žiačok si všetky prvenstvá odniesli Malačania. Výsledky dievčat: Adriána Vávrová, ZŠ Záhorácka ul., Alžbeta Kimličková, ZŠ M. Olšovského a Lenka Trávničková, ZŠ Rohožník. Poradie družstiev kopírovalo umiestnenie najlepších jednotlivkýň. U chlapcov prvé miesta patrili ZŠ Záhorácka 95. Prvý bol Richard Mikulič a druhý Rudolf Rusňák. Tretí skončil Richard Lukáček. V družstvách prvé miesto patrilo ZŠ Záhorácka, druhé Gymnáziu Malacky a tretie ZŠ Sološnica.

Vo veľkom futbale na prvých troch priečkach skončili ZŠ Veľké Leváre, ZŠ M. Olšovského a ZŠ Plavecký Štvrtok. U žiakov 4.–5. ročníka v malom futbale sa majstrami okresu stali žiaci zo ZŠ Stupava pred ZŠ Sološnica a ZŠ Rohožník. I dievčatá si obuli kopačky a najlepšie v okrese boli zo ZŠ Dr. Dérera pred ZŠ M. Olšovského a dievčatami z Lábu.

–ap–

M. Horváthová ukázala, že materská dovolenka môže žene len prospieť.

Vstupné, ktoré sa vyzbieralo z dobrovoľných príspevkov a tomboly poputuje na konto Fondu pre rozvoj výchovy a vzdelávania, n. f. Celkom to bolo 6500 Sk.

Otvorená škola

Úspech Gymnázia v Malackách z projektu Otvorená škola sa slávnostne prejavil 8. novembra v priestoroch telocvične gymnázia. Škola získala od ministerstva školstva finančný základ na zrekonštruovanie výchovy a vzdelávania.

Spojenie zanietenej práce a spolupráce, nadčasov a aktivity tímu ochotných ľudí priniesli potvrdenie faktu, že všetko ide, ak sa chce. Vedenie štátneho Gymnázia v Malackách na Ul. 1. mája otvorilo svoju školu športu. Cieľom projektu je zlepšenie podmienok na modernizáciu výchovy. Pilotná akcia je výsledkom spolupráce školy a profesionálnej inštruktorky aerobicu Miriam Horváthovej-Tillnerovej.

8. novembra zažili účastníci podujatia 1,5-hodinový aerobic program (high/low, body tone expander, pilates, streching) pod vedením M. Horváthovej, módnu prehliadku oblečenia LITEX a KEYO i hudobné a spevácke vystúpenie študentov a profesorov gymnázia.

Vstup zdarma, zakúpené univerzálne pomôcky na aerobic a súčasne na hodiny telesnej výchovy, prepracovaná organizácia a dobrá nálada boli predzvesťou dobrého začiatku. Ochota sponzorov sa postarala nielen o tombolu a vstupný balíček s občerstvením pre každého cvičiaceho, ale i o „LITEX pódium", ktoré bude slúžiť škole i v budúcnosti.

Riaditeľka školy RNDr. Elena Krajčírová odhalila svoj zámer a know-how.

Škola sa zapája do mnohých projektov, ktoré vo svojom programe sľubujú za tvrdú a kvalitnú prácu finančnú pomoc pre školu. V blízkej budúcnosti predloží Ministerstvu školstva SR projekt na vybudovanie tenisového a volejbalového ihriska a zmodernizovanie telocvične. Gymnázium poskytuje svoje priestory cvičeniu aerobicu štyri razy do týždňa v priebehu celého školského roku. Zdá sa, že aerobic v Malackách nezahynie ani po tom, čo opustil športovú halu Malina.

SYLVIA MIKLOŠOVÁ, foto: –oTaNo–

Partnermi podujatia boli: **LITEX** (generálny reklamný partner), **POZAGAS, OREX, DEXIA banka Slovensko** (obchodní partneri).

Plamienok priateľstva

Tak by sa mohlo pomenovať priateľstvo medzi skautskou mládežou v Malackách a deťmi z Detského domova v Liptovskom Hrádku.

Spoznali sme sa v čase nášho letného skautského tábora v Zlatníckej doline pri Skalici. Spoločné hry, športové aktivity, chvíľa nespútanej radosti pre deti, ktorých život tak kruto potrestal a odsúdil na pomoc cudzích. Ich prítulnosť, láskavý a spýtavý pohľad nás priviedol k myšlienke uskutočniť zbierku. V duchu skautskej idey pomáhať druhým a ako symbol nášho pozdravu – stisk ľavice (ľavej ruky, ruky bližšie k srdcu) obopínajúce malíček – silnejší pomáha slabšiemu, sme sa odhodlali náš nápad realizovať. Balík plný detského šatstva a hračiek sme ako pozdrav poslali do Liptovského Hrádku.

69. zbor M. R. Štefánika, Slovenský skauting, Malacky, foto: archív

Vianočný hokejbalový turnaj

Centrum voľného času v Malackách pozýva na ďalší ročník Vianočného hokejbalového turnaja, ktorý sa uskutoční

6. decembra so začiatkom o 8.00 h.

Súboje mladých hokejbalistov sa budú odohrávať na dvore CVČ, v prípade veľkej účasti družstiev aj na „Markáne".

1. liga v basketbale v Malackách

V sobotu 18. 10. a v nedeľu 19. 10. zohrali malácki basketbalisti svoje prvé zápasy prvej ligy mužov v Malackách.

Vo štvrtom a piatom kole privítali na domácej palubovke družstvá BK K-Cero Nitra B a BK Bánovce nad Bebravou.

Výsledky – 1. liga muži:

Strojár Malacky–K-Cero Nitra „B" 77:76. Strojár: Ambra 26 (2), Lorenc 13 (2), Ondruš 16 (3), Andrla 12, Kucharovič 12 (Mikola 8, Gvozdják, Hudeček), tréner: B. Orth.

Strojár Malacky–Bánovce nad Bebravou 72:78. Strojár: Ambra 18 (1), Lorenc 12 (1), Ondruš 8, Andrla 8, Mikola 12, (Mičuda 8, Gvozdják 6 (1), Kucharovič).

Strojár Malacky–Iskra Petržalka 91:92. Strojár Malacky: Ambra 28 (4), Lorenc 25 (4), Mikola 4, Onruš 17 (1), Andrla 11 (Mičuda, Gvozdják 2, Kucharovič 4).

V prvom zápase odvetnej časti súťaže začali Malacky proti favoritovi veľmi dobre a získali 7-bodový náskok. Hostia však postupne hru vyrovnali a prevzali vedenie. Minútu a pol pred koncom hostia viedli o 5 bodov, domáci znížili na rozdiel jediného bodu, strela Mičudu v posledných sekundách však z koša vypadla...

Ďalšie zápasy odohral BaO Strojár Malacky v dňoch 15. a 16. novembra proti AŠK Slávia Trnava a ŠKP Bratislava.

–iv–, foto: archív

„Športová hala musí žiť športom"

Dokončenie z 1. strany

zlepšením technického vybavenia. Ku skvalitneniu prostredia prispeje i dodržiavanie nového prevádzkového poriadku. Jednoznačne by sa mala zvýšiť zodpovednosť využívateľov haly, čo sa určite prejaví na kultúrnosti prostredia. Naša zodpovednosť je aj v tom poskytovať športovcom priestory pripravené a čisté.

Hala môže profitovať aj z poskytovania reklamného priestoru. V tejto oblasti sa tiež v minulosti veľa neurobilo.

Hala má zviditeľňovať jednotlivé kluby a reklama môže prospieť aj oživeniu haly. Priestor na zviditeľnenie nájdu aj malackí obchodníci a podnikatelia. Dohodli sme sa, že reklamu si zabezpečia kluby a my im budeme účtovať len poplatok za inštaláciu. To značí, že finančné prostriedky za reklamu zostanú klubom. Chceme vytvoriť podmienky na zriadenie spoločnej športovej klubovne v priestoroch haly, a tým získanie lepšieho vzťahu športovcov k ŠH. Oprávnená bola aj kritika na činnosť bufetu. Už je v prevádzke a verím, že športovci i diváci budú s jeho činnosťou spokojní.

Ako to bude vyzerať s organizovaním celoslovenských či medzinárodných športových podujatí, resp. s organizovaním kultúrnych vystúpení?

Medzinárodné a medzištátne stretnutia sa budú uskutočňovať v spolupráci s jednotlivými klubmi. Zo strany športových zväzov je však vysoká požiadavka na finančné zabezpečenie takýchto podujatí. Treba nájsť sponzorov, ktorí by sa na takýchto podujatiach podieľali. Určite však aj v tejto oblasti Malačanov uspokojíme.

Športovú halu možno využívať aj na kultúrne podujatia. Problémy sú však so statikou haly, čo v tejto chvíli neumožňuje realizáciu takýchto podujatí. Preto sa nekoná ani populárny aerobic pre ženy. Riešenie si vyžaduje veľkú finančnú čiastku zo strany mesta. Verím, že po odstránení týchto nedostatkov sa hala bude využívať naplno.

Ako to vyzerá s letným kúpaliskom a využívaním jeho priestorov?

V priestoroch kúpaliska a v bufete pôsobila firma FIONAL. K 30. 9. priestory opustila. Bufet bude prevádzkovať nový záujemca. Priestory by po úprave mohli slúžiť na cvičenie aerobicu alebo podnikateľské aktivity. Na kúpalisku chceme v novej sezóne zlepšiť služby pre návštevníkov. Konkurencia prírodných kúpalísk na Záhorí je totiž veľká.

Najdôležitejšia je ekonomika prevádzkovania. Je nepopulárne zvyšovať vstupné – môžeme ho očakávať?

Mesto prispieva na prevádzkovanie haly i mestského kúpaliska veľkou čiastkou. AD HOC je príspevkovou organizáciou, časť finančných prostriedkov musí získať vlastnou činnosťou, teda i cestou vstupného alebo reklamnou činnosťou. Tento zisk slúži hlavne na zabezpečovanie prevádzky zariadení, keďže peniaze z mesta pokrývajú náklady na energie. Pochodil som veľa športových zariadení a môžem povedať, že nájomné za halu i vstupné na plaváreň u nás patrí medzi najnižšie na Slovensku. Všetko bude závisieť od cenovej úrovne energií, bez ktorých nie sme schopní fungovať.

ANTON PAŠTEKA

Denisov úspech v tlaku na lavičke

Dňa 18. októbra sa uskutočnila v Trenčíne medzinárodná súťaž v tlaku v ľahu na lavičke Veľká cena mesta Trenčín. Malacky mali zastúpenie v osobe pretekára Denisa Tangelmayera v hmotnostnej kategórii do 82,5 kg.

Tento 19-ročný junior sa medzi mužmi nestratil a výkonom 160 kg, keď mu tretí pokus s výkonom 170 kg rozhodcovia v pomere 2:1 neuznali, obsadil 4. miesto. Realizačný tím v zložení D. Tangelmayer – pretekár, Lukáš Krajčír – fyzioterapeut a masér, Richard Krajčír – asistent trénera a Mgr. Zdenko Krajčír – tréner si dovoľuje poďakovať nezištnému sponzorovi Jozefovi Ivanovi za podporu, ktorá už začína prinášať prvé ovocie.

Mgr. ZDENKO KRAJČÍR

malacký hlas

Mesačník občanov Malaciek • Vydáva Mesto Malacky • Vedúca redaktorka Mgr. I. Potočňáková • Jazyková úprava Mgr. E. Žilavá • Redakčná uzávierka vždy 5. deň v mesiaci • Nevyžiadané rukopisy nearchivujeme a nevraciame. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a krátenie rukopisov • Registrácia na OÚ v Malackách pod číslom Ma–3/99 • Grafická a polygrafická úprava: INAK Bratislava • Tlač: BB print, Bratislava • Adresa redakcie: Malacký hlas, Mestský úrad v Malackách, Záhorácka 1919, 901 01 Malacky, tel./fax: 034/796 61 23, 772 22 40, e-mail: malackyhlas@malacky.sk, www.malackyhlas.sk